

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА
СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА

Р.М.Літнарівч

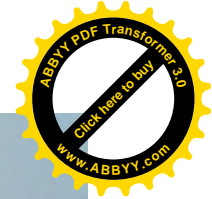
КОНСТРУЮВАННЯ І ДОСЛІДЖЕННЯ
МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ

ЗАЛЕЖНІСТЬ РОСТУ ДІТЕЙ ВІД ВАГИ

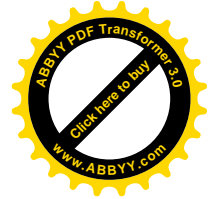
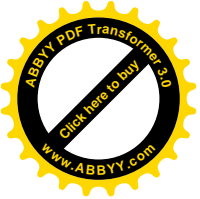
ЧАСТИНА 9

Рівне, 2010

*Літнарівч Руслан Миколайович
кандидат технічних наук, доцент*

УДК 378.147.31

Літнарівич Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Залежність росту дітей від ваги. Частина 9. МЕНУ, Рівне, 2010,- 84 с.

Рецензент: С.В.Лісова, доктор педагогічних наук, професор

Відповідальний за випуск:Й.В.Джунь, доктор фізико-математичних наук, професор

На основі фактичних даних залежності росту дитини від її ваги встановлюються емпіричні формули, які дають змогу визначати нормальний розвиток дитини, або відхилення від нормального розвитку у даному конкретному регіоні.

Аналогічні дослідження бажано провести для кожного дитячого навчального закладу з тим, щоб прогнозувати і корегувати нормальний розвиток дітей.

На основе фактических данных зависимости роста ребенка от его веса устанавливаются эмпирические формулы, которые дают возможность определять нормальное развитие ребенка, или отклонение от нормального развития в данном конкретном регионе.

Аналогичные исследования желательно провести для каждого детского учебного заведения с тем, чтобы прогнозировать и корректировать нормальное развитие детей.

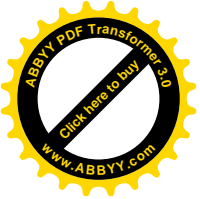
On the basis of fact sheets of dependence of growth of child from his weight empiric formulas which enable are set to determine normal development of child, or deviation from normal development in this concrete region.

It is desirable to conduct analogical researches for each child's educational establishment in order to forecast and correct normal development of children.

© Літнарівич Р.М.

Зміст

Передмова	5
РОЗДІЛ 1.Розробка методологічних основ побудови математичної моделі залежності росту дитини від ваги	
1.1. Теоретико-методологічні аспекти онтодидактичного підходу представлення поліноміальної апроксимації.....	6
1.2. Представлення загальних статистичних даних по результатам педагогічного експерименту.....	10
РОЗДІЛ 2. Встановлення емпіричних формул за результатами експериментальних даних	
2.1. Побудова математичної моделі залежності росту дітей Y від ваги X (пряма задача).....	13
2.2. Контрольні розрахунки для ранжированого ряду.....	19
Висновки.....	22
РОЗДІЛ 3. Дослідження оберненої задачі	
3.1. Побудова математичної моделі залежності росту дітей X від ваги Y (обернена задача).....	23
Висновки.....	26
3.2. Апроксимація поліномом другого степеня.....	27
Висновки.....	44
РОЗДІЛ 4. Побудова і дослідження імітаційної моделі	
4.1. Генерування істинних похибок для дослідження математичної моделі методом статистичних випробувань Монте Карло.....	45
4.2. .Оцінка точності параметрів, отриманих із рішення системи нормальних рівнянь.....	57
4.3. Висновки	71
Заключення.....	72
Літературні джерела.....	73
Додатки.....	76

ПЕРЕДМОВА

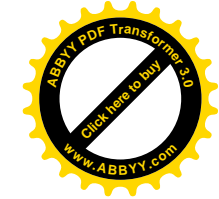
На основі фактичних даних залежності росту дітей від ваги встановлюються емпіричні формули, які дають змогу визначати нормальний розвиток дитини, або відхилення від нормального розвитку у даному конкретному регіоні [7].

Аналогічні дослідження бажано провести для кожного дитячого навчального закладу з тим, щоб прогнозувати і корегувати нормальний розвиток дітей.

На основі даних антропометричних досліджень дитячого дошкільного навчального закладу «Барвінок» Рівненської області Рокитнівського району с. Карпилівки, проведених Єремейчук Валентиною Василівною, студенткою групи ППН81, проведені математичні дослідження і побудовані відповідні математичні моделі, на основі яких появляється можливість встановлювати нормальний розвиток конкретної дитини для даного регіону, прогнозувати цей розвиток і, при необхідності, корегувати його.

Аналогічні дослідження необхідно виконувати в кожному дитячому навчальному закладі і, навіть, середній школі з тим, щоб на науковій основі рости майбутнє покоління.

Робота буде корисною для студентів і аспірантів педагогічних вузів, магістрантів факультету Кібернетики МЕНУ, які вивчають курс Педагогіки вищої школи, для вчителів і педагогів, медичних працівників.

РОЗДІЛ 1. Розробка методологічних основ побудови математичної моделі залежності росту дитини від ваги

1.1. Теоретико-методологічні аспекти онтодидактичного підходу представлення поліноміальної апроксимації

Слово «онтодидактика» означає наставляння («дидактика») по суті («онто»). Суть же онтодидактичних прийомів в тому, що знаходяться більш прості або більш короткі методи подачі вже усталеного теоретичного матеріалу.

Знаходження цих нових методів процес не простий і потребує постійної «налаштованості» на бажання покращити, вдосконалити подачу матеріалу.

В даній роботі розглядається новий підхід до подачі матеріалу по темі «Поліноміальна апроксимація», розробляються необхідні контролю і повна оцінка точності зрівноважених елементів, приводяться практичні результати по розробленому автором алгоритму в MS EXCEL [17,-с.5].

1. Знаходиться матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь N

$$N = X X^T, \quad (1.1.1)$$

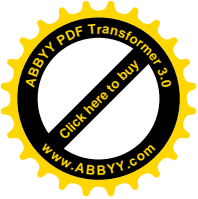
mxm mxn nxm

де X^T - транспонована матриця коефіцієнтів початкових умовних рівнянь X .

2. Визначається обернена матриця Q

$$Q = N^{-1}. \quad (1.1.2)$$

mxm mxm

3. Обчислюється вектор вільних членів **b**

$$\dots \quad \underset{1 \times m}{b} = \underset{1 \times n}{Y} \underset{n \times m}{X}^T \quad . \quad (1.1.3)$$

4. Вчислюється вектор невідомих **a**

$$\underset{1 \times m}{a} = \underset{1 \times m}{b} \underset{m \times m}{Q} \quad . \quad (1.1.4)$$

5. Виконується контроль обчислень

$$\underset{1 \times m}{b} = \underset{1 \times m}{a} \underset{m \times m}{N} \quad . \quad (1.1.5)$$

6. Знаходиться вектор зрівноважених значень **Y'**

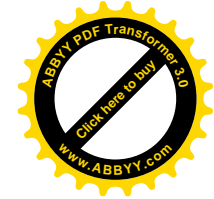
$$\underset{1 \times n}{Y'} = \underset{1 \times m}{a} \underset{m \times n}{X} \quad . \quad (1.1.6)$$

7. Обчислюється середня квадратична похибка (стандарт) одиниці ваги μ (мю)

$$\mu = \sqrt{\frac{\sum_1^n \underset{1 \times n}{V} \underset{n \times 1}{V}}{n - m - 1}} \quad , \quad (1.1.7)$$

де

$$\underset{1 \times n}{V} = \underset{1 \times n}{Y'} - \underset{1 \times n}{Y} \quad . \quad (1.1.8)$$

8. Знаходяться обернені ваги коефіцієнтів a_i апроксимуючого поліному, як діагональні елементи оберненої матриці **Q**

$$\frac{1}{P_{aj}} = Q_{jj} \quad , \quad (j = 0, 1, 2, \dots, m) \quad . \quad (1.1.9)$$

9. Їх стандарти (середні квадратичні похибки)

$$\sigma_{ai} = \sigma_0 \sqrt{\frac{1}{P_{ai}}} \quad , \quad (1.1.10)$$

де $\sigma_0 = \mu$.

10. Знаходиться допоміжна матриця **Q'**

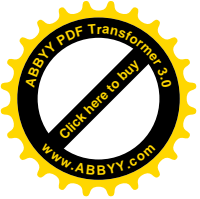
$$\dots \dots \dots \quad \underset{m \times n}{Q'} = \underset{m \times m}{Q} \underset{m \times n}{X} \quad . \quad (1.1.11)$$

11. Обчислюється обернена вага функції зрівноважених величин як добуток двох векторів построчно

$$\dots \dots \dots \quad \underset{1 \times 1}{\frac{1}{P_{y'}}} = \underset{1 \times m}{X'} \underset{m \times 1}{Q'} \quad . \quad (1.1.12)$$

12. Розраховуються стандарти зрівноваженої функції

$$\dots \dots \dots \quad \sigma_{y'} = \sigma_0 \sqrt{\frac{1}{P_{y'}}} \quad . \quad (1.1.13)$$

13. Контрольна формула при апроксимації поліномом першого степеня

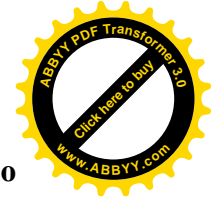
$$Y = a + bX \quad (1.1.14)$$

буде

$$m_{\varphi} = \sqrt{m_b^2 \left[X_{сн.} - \frac{1}{n} \sum X \right]^2 + \mu^2 / n.} \quad (1.1.15)$$

14. Крім того, ми апробуємо розроблену нами [15,- с.69] формулу оцінки точності зрівноваженої функції, яка для випадку апроксимації поліномом першого степеня набуде вигляду

$$m_{\varphi} = m_Y = \sqrt{m_a^2 (X)^2 + m_b^2 (X_0)^2 + 2\mu^2 Q_{12} X.} \quad (1.1.16)$$

1.2. Представлення загальних статистичних даних по результатам педагогічного експерименту

ДАНІ АНТРОПОМЕТРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ:

ДИТЯЧИЙ САДОК «БАРВІНОК»

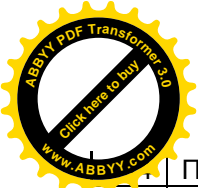
Рівненська обл., Рокитнівський район, с.Карпилівка

(проведені Єрмейчук Валентиною Василівною

гр.ППІН81 16.12.2009)

Таблиця 1. Дані антропометричних досліджень

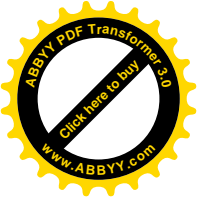
№ п/п	ПІП дитини	Вік (років) У	Довжина тіла(м)	Маса тіла(кг)
1	Антикало Дарина Андріївна	5,3333	1,11	19
2	Антикало Андрій Валерійович	4,6666	1,13	21
3	Бричка Владислав Петрович	5,3333	1,12	18,5
4	Бричка Віталій Іванович	5,3333	1,07	18
5	Бричка Вадим Миколайович	5,0833	1,07	20
6	Делейчук Валентин Михайлович	5,25	1,08	20
7	Захарченко Василь Владиславович	5,6666	1,03	17
8	Козаченко Авраам Федорович	5,1666	1,04	17,5
9	Костюк Яна Леонідівна	5,4166	1,1	18
10	Костогриз Марія Федорівна	5,25	1,05	17,5
11	Кляпко Богдан Юрійович	5,6666	1,15	17
12	Лук'янчук Олексій Федорович	4,5	1,12	18
13	Нестерчук Настя Володимирівна	5,08333	1,03	18

7	Пахнюк Данік Петрович	4,5	1,1	18
15	Трохимчук Катерина Василівна	5	1,15	17,3
16	Чубик Галина Іванівна	5,25	1,05	17
17	Чубик Аня Сергіївна	4	1,06	16,8
18	Шинкар Олександр Сергійович	4,5	1,1	17
19	Шупрудько Олександр Олександрович	5,9166	1,15	22
20	Осипчук Василь Русланович	5,1666	1,22	25,5
21	Бричка Владислав Вікторович	5,5	1,15	18
22	Бричка Вадим Русланович	6	1,1	18
23	Нестерчук Дмитро Вікторович	5,9166	1,09	19,5
24	Кисорець Аліна Вікторівна	5	1,13	19
25	Лук'янчук Вікторія Вікторівна	5,25	1,11	17,5
26	Лук'янчук Іван Богданович	5,4166	1,07	17,5
27	Боюка Петро Юрійович	5,5	1,11	19
28	Бричка Давид Володимирович	5,25	1,14	21
29	Нестерчук Анна Валентинівна	6	1,16	18
30	Лук'янчук Юлія Федорівна	5	1,02	16
31	Сорока Катерина Богданівна	4	1,04	18
32	Кутасевич Аліна Романівна	4,1666	1,08	18
33	Бричка Гнат Вікторович	5	1,05	18,5
34	Мартинюк Володимир Володимирович	5,4166	1,09	19,5
35	Мартинюк Василь Михайлович	5,5833	1,14	19
36	Мартинюк Олександр Михайлович	4,5833	1,04	19,5
37	Козаченко Альона Степанівна	5,1666	1,05	17,5
38	Чубик Іван Анатолійович	5,0833	1,16	22,5
39	Осипчук Катерина Василівна	5,6666	1,12	18,4
40	Бричка Юлія Іванівна	5,5	1,04	17,8
41	Мартинюк Назар Станіславович	6	1,2	22,2
42	Козаченко Андрій Богданович	5	1,14	19,5
43	Антикало Катерина Валентинівна	3,25	1,02	18
44	Бричка Валентина Михайлівна	3,5833	1	15,8
45	Бричка Ольга Вікторівна	3,75	1,08	14,4
46	Гончар Дарина Іванівна	3,4166	1,1	15,2
47	Григорчук Юлія Іванівна	3,75	0,97	13,5

48	Григорчук Лілія Адамівна	3,3333	1,02	
49	Дракус Вікторія Анатоліївна	4,3333	1,04	15,6
50	Ковалевич Юлія Олександрівна	3,3333	0,99	14
51	Лук'янчук Микита Богданович	4,4166	1,04	16
52	Лук'янчук Наталія Федорівна	3,0833	0,95	14,5
53	Мартинюк Ольга Юріївна	4,0833	1,06	16,7
54	Мисюкевич Оксана Володимирівна	3,6666	1,04	15,5
55	Сорока Наталія Володимирівна	4	1,04	16,7
56	Сорока Катерина Юріївна	3,5833	1,02	15,8
57	Чебанова Аня Миколаївна	3,9166	1,06	13,5
58	Антикало Аня Володимирівна	3,5	1,07	13,9
59	Делейчук Вадим Федорович	4,25	1,13	14,9
60	Ковалець Юлія Станіславівна	4	0,96	13,4
61	Антикало Віка Михайлівна	2,4166	0,95	15,2
62	Бричка Олександр Степанович	2,75	0,97	15,5
63	Боюка Андрій Іванович	2,0833	0,88	12
64	Григорчук Дмитро Володимирович	2,5	0,98	15,2
65	Григорчук Роман Валерійович	2,6666	0,98	16,4
66	Кулик Аліна Петрівна	2,9166	0,95	13,7
67	Козаченко Артем Васильович	2	0,88	12
68	Прокопчук Аня Богданівна	2,75	0,94	14,5
69	Примак Дмитро Олександрович	2,8333	1,03	17,5
70	Примак Діана Олександрівна	2,8333	0,94	13,5
71	Сорока Вадим Трохимович	2,5	0,91	13,5
	$\Sigma =$	313,58143		1217,7
		Y		X

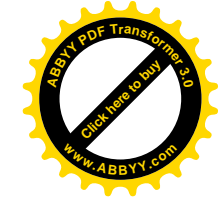

РОЗДІЛ 2. Встановлення емпіричних формул за результатами експериментальних даних

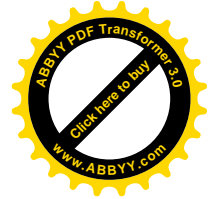
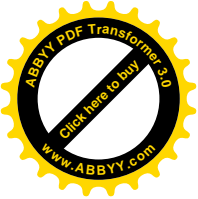
2.1. Побудова математичної моделі залежності росту дітей X від ваги Y (пряма задача)

Таблиця 2. Обчислювальна таблиця

№	X0	X^2	Y*X	Y^2
1	1	361	21,09	1,2321
2	1	441	23,73	1,2769
3	1	342,25	20,72	1,2544
4	1	324	19,26	1,1449
5	1	400	21,4	1,1449
6	1	400	21,6	1,1664
7	1	289	17,51	1,0609
8	1	306,25	18,2	1,0816
9	1	324	19,8	1,21
10	1	306,25	18,375	1,1025
11	1	289	19,55	1,3225
12	1	324	20,16	1,2544
13	1	324	18,54	1,0609
14	1	324	19,8	1,21
15	1	299,29	19,895	1,3225
16	1	289	17,85	1,1025
17	1	282,24	17,808	1,1236
18	1	289	18,7	1,21
19	1	484	25,3	1,3225
20	1	650,25	31,11	1,4884
21	1	324	20,7	1,3225
22	1	324	19,8	1,21
23	1	380,25	21,255	1,1881
24	1	361	21,47	1,2769

25	1	306,25	19,425	1,2321
26	1	306,25	18,725	1,1449
27	1	361	21,09	1,2321
28	1	441	23,94	1,2996
29	1	324	20,88	1,3456
30	1	256	16,32	1,0404
31	1	324	18,72	1,0816
32	1	324	19,44	1,1664
33	1	342,25	19,425	1,1025
34	1	380,25	21,255	1,1881
35	1	361	21,66	1,2996
36	1	380,25	20,28	1,0816
37	1	306,25	18,375	1,1025
38	1	506,25	26,1	1,3456
39	1	338,56	20,608	1,2544
40	1	316,84	18,512	1,0816
41	1	492,84	26,64	1,44
42	1	380,25	22,23	1,2996
43	1	324	18,36	1,0404
44	1	249,64	15,8	1
45	1	207,36	15,552	1,1664
46	1	231,04	16,72	1,21
47	1	182,25	13,095	0,9409
48	1	204,49	14,586	1,0404
49	1	243,36	16,224	1,0816
50	1	196	13,86	0,9801
51	1	256	16,64	1,0816
52	1	210,25	13,775	0,9025
53	1	278,89	17,702	1,1236
54	1	240,25	16,12	1,0816
55	1	278,89	17,368	1,0816
56	1	249,64	16,116	1,0404
57	1	182,25	14,31	1,1236
58	1	193,21	14,873	1,1449
59	1	222,01	16,837	1,2769
60	1	179,56	12,864	0,9216

61	1	231,04	14,44	0,9025
62	1	240,25	15,035	0,9409
63	1	144	10,56	0,7744
64	1	231,04	14,896	0,9604
65	1	268,96	16,072	0,9604
66	1	187,69	13,015	0,9025
67	1	144	10,56	0,7744
67	1	210,25	13,63	0,8836
69	1	306,25	18,025	1,0609
70	1	182,25	12,69	0,8836
71	1	182,25	12,285	0,8281
Σ	71	21342,09	1299,258	79,9374

Пряма задача

Система нормальних рівнянь

$b[X^2]+$	$a[X]-[YX]=0$
$b[X]+$	$na- [Y] =0$

Матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь

21342,09	1217,7
1217,7	71

Вектор вільних членів

1299,258
75,16

Обернена матриця Q

0,002185	-0,0374733
-0,03747	0,6567787

Шукані коефіцієнти a і b

a=	0,0223106
b=	0,6759486

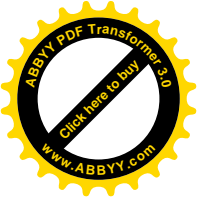
Контрольне визначення функцією "ЛИНЕЙН"

106	a	b	Fтабл=	3,129644
107	0,022311	0,675949	a	b
108	0,002149	0,037259	m(a)	m(b)
109	0,609688	0,045975	R^2	μ
110	107,7815	69	Fкритерій	n-m-1
111	0,227815	0,145844	(Y'-Ycp)^2	[VV]
112	10,38179	18,14198	t(0,05;69)=	1,994945
113	t(a)	t(b)		
	F	G	H	I

За результатами досліджень нами отримана формула

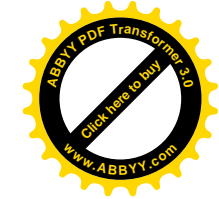
$$Y = 0.022311X + 0.675948 \quad (2.1.1)$$

де Y- ріст (м); X – вага (кг)

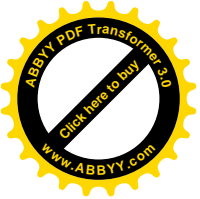

Таблиця 3.Результати зрівноваження

№	Y'зрівнов.	V=Y'-Y	V^2
1	1,09985	-0,01015	0,000103
2	1,144472	0,014472	0,000209
3	1,088695	-0,0313	0,00098
4	1,07754	0,00754	5,68E-05
5	1,122161	0,052161	0,002721
6	1,122161	0,042161	0,001778
7	1,055229	0,025229	0,000637
8	1,066385	0,026385	0,000696
9	1,07754	-0,02246	0,000504
10	1,066385	0,016385	0,000268
11	1,055229	-0,09477	0,008981
12	1,07754	-0,04246	0,001803
13	1,07754	0,04754	0,00226
14	1,07754	-0,02246	0,000504
15	1,061922	-0,08808	0,007758
16	1,055229	0,005229	2,73E-05
17	1,050767	-0,00923	8,52E-05
18	1,055229	-0,04477	0,002004
19	1,166782	0,016782	0,000282
20	1,24487	0,02487	0,000618
21	1,07754	-0,07246	0,00525
22	1,07754	-0,02246	0,000504
23	1,111006	0,021006	0,000441
24	1,09985	-0,03015	0,000909
25	1,066385	-0,04362	0,001902
26	1,066385	-0,00362	1,31E-05
27	1,09985	-0,01015	0,000103
28	1,144472	0,004472	2E-05
29	1,07754	-0,08246	0,0068
30	1,032919	0,012919	0,000167
31	1,07754	0,03754	0,001409
32	1,07754	-0,00246	6,05E-06

33	1,088695	0,038695	0,001497
34	1,111006	0,021006	0,000441
35	1,09985	-0,04015	0,001612
36	1,111006	0,071006	0,005042
37	1,066385	0,016385	0,000268
38	1,177938	0,017938	0,000322
39	1,086464	-0,03354	0,001125
40	1,073078	0,033078	0,001094
41	1,171244	-0,02876	0,000827
42	1,111006	-0,02899	0,000841
43	1,07754	0,05754	0,003311
44	1,028456	0,028456	0,00081
45	0,997222	-0,08278	0,006852
46	1,01507	-0,08493	0,007213
47	0,977142	0,007142	5,1E-05
48	0,994991	-0,02501	0,000625
49	1,023994	-0,01601	0,000256
50	0,988297	-0,0017	2,9E-06
51	1,032919	-0,00708	5,01E-05
52	0,999453	0,049453	0,002446
53	1,048536	-0,01146	0,000131
54	1,021763	-0,01824	0,000333
55	1,048536	0,008536	7,29E-05
56	1,028456	0,008456	7,15E-05
57	0,977142	-0,08286	0,006865
58	0,986066	-0,08393	0,007045
59	1,008377	-0,12162	0,014792
60	0,974911	0,014911	0,000222
61	1,01507	0,06507	0,004234
62	1,021763	0,051763	0,002679
63	0,943676	0,063676	0,004055
64	1,01507	0,03507	0,00123
65	1,041843	0,061843	0,003825
66	0,981604	0,031604	0,000999
67	0,943676	0,063676	0,004055
67	0,999453	0,059453	0,003535

69	1,066385	0,036385	0,001324
70	0,977142	0,037142	0,00138
71	0,977142	0,067142	0,004508
Σ	75,16	3,55E-13	0,145844

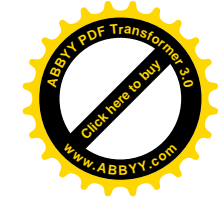
За результатами зрівноваження отримана середня квадратична похибка одиниці ваги

$$\mu = 0,045975 \text{ метра}$$

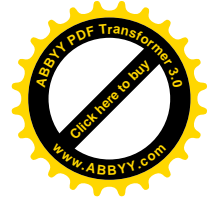
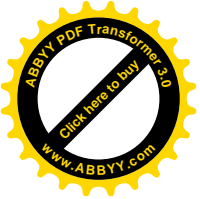
2.2. Контрольні розрахунки для ранжированного ряду

Таблиця 4. Вихідні дані ранжированного ряду

№	Довжина тіла(м)	Маса тіла(кг)
1	0,88	12
2	0,88	12
3	0,91	13,5
4	0,94	14,5
5	0,94	13,5
6	0,95	14,5
7	0,95	15,2
8	0,95	13,7
9	0,96	13,4
10	0,97	13,5
11	0,97	15,5
12	0,98	15,2
13	0,98	16,4
14	0,99	14
15	1	15,8

16	1,02	16
17	1,02	18
18	1,02	14,3
19	1,02	15,8
20	1,03	17
21	1,03	18
22	1,03	17,5
23	1,04	17,5
24	1,04	18
25	1,04	19,5
26	1,04	17,8
27	1,04	15,6
28	1,04	16
29	1,04	15,5
30	1,04	16,7
31	1,05	17,5
32	1,05	17
33	1,05	18,5
34	1,05	17,5
35	1,06	16,8
36	1,06	16,7
37	1,06	13,5
38	1,07	18
39	1,07	20
40	1,07	17,5
41	1,07	13,9
42	1,08	20
43	1,08	18
44	1,08	14,4
45	1,09	19,5
46	1,09	19,5
47	1,1	18
48	1,1	18
49	1,1	17
50	1,1	18
51	1,1	15,2

52	1,11	19
53	1,11	17,5
54	1,11	19
55	1,12	18,5
56	1,12	18
57	1,12	18,4
58	1,13	21
59	1,13	19
60	1,13	14,9
61	1,14	21
62	1,14	19
63	1,14	19,5
64	1,15	17
65	1,15	17,3
66	1,15	22
67	1,15	18
67	1,16	18
69	1,16	22,5
70	1,2	22,2
71	1,22	25,5
Σ	75,16	1217,7

Для ранжированого ряду

106	a	b	Fрозр=	3,129643983
107	0,022310625	0,675948614	a	b
108	0,002149016	0,037258808	m(a)	m(b)
109	0,609687634	0,045974755	R^2	μ
110	107,7814858	69	Fкритерій	n-m-1
111	0,227815366	0,145843789	(Y'-Ycp)^2	[VV]
112	10,38178625	18,14198165	t(0,05;69)=	1,99494539
113	t(a)	t(b)		
114	N	O	P	Q

Для ранжированого ряду

$$Y = 0.022311X + 0.675948 \quad (2.1.1)$$

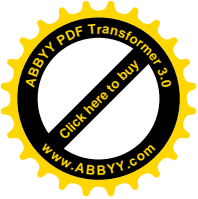
ВИСНОВКИ

1. Так як $F_{табл} < F_{розр}$ $3,129 < 107,7815$, то з надійністю $P=0.95$ можна вважати, що побудована нами математична модель відповідає експериментальним даним і її можна використовувати для практичних розрахунків.
2. Статистично значимим являється коефіцієнт a $t(a)=10,3818 > 3.130$.
3. Статистично значимим є коефіцієнт b $t(b)= 18.142 > 3.13$.
4. Середня квадратична похибка одиниці ваги $\mu = 0,046$ метра
5. Середні квадратичні похибки визначених коефіцієнтів: $m(a) = 0.002149$ і $m(b) = 0.037259$.
6. За результатами досліджень нами отримана формула

$$Y = 0.022311X + 0,675949 \quad , \quad (2.2.1)$$

де Y - ріст(метри) ; X - вага (кг).

7. Для ранжированого ряду отримані автентичні результати.
8. Коефіцієнт кореляції $r = R = 0.781$, що говорить про високий зв'язок між X і Y .

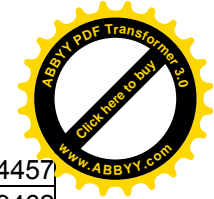

РОЗДІЛ 3. Дослідження оберненої задачі

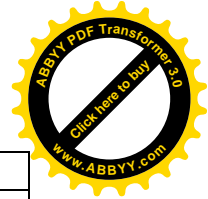
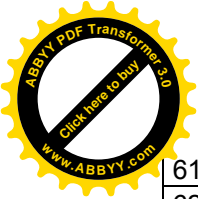
3.1. Побудова математичної моделі залежності росту дитини X від ваги Y (обернена задача)

Таблиця 5. Вихідні дані оберненої задачі

	Y	X			
№	Маса тіла(кг)	Довжина тіла(м)	Y'зрівн	V=Y'-Y	V^2
1	12	0,88	12,2702915	0,270292	0,073058
2	12	0,88	12,2702915	0,270292	0,073058
3	13,5	0,91	13,0901085	-0,40989	0,168011
4	14,5	0,94	13,9099254	-0,59007	0,348188
5	13,5	0,94	13,9099254	0,409925	0,168039
6	14,5	0,95	14,1831978	-0,3168	0,100364
7	15,2	0,95	14,1831978	-1,0168	1,033887
8	13,7	0,95	14,1831978	0,483198	0,23348
9	13,4	0,96	14,4564701	1,05647	1,116129
10	13,5	0,97	14,7297424	1,229742	1,512266
11	15,5	0,97	14,7297424	-0,77026	0,593297
12	15,2	0,98	15,0030147	-0,19699	0,038803
13	16,4	0,98	15,0030147	-1,39699	1,951568
14	14	0,99	15,276287	1,276287	1,628909
15	15,8	1	15,5495594	-0,25044	0,062721
16	16	1,02	16,096104	0,096104	0,009236
17	18	1,02	16,096104	-1,9039	3,62482
18	14,3	1,02	16,096104	1,796104	3,22599
19	15,8	1,02	16,096104	0,296104	0,087678
20	17	1,03	16,3693763	-0,63062	0,397686
21	18	1,03	16,3693763	-1,63062	2,658934
22	17,5	1,03	16,3693763	-1,13062	1,27831
23	17,5	1,04	16,6426486	-0,85735	0,735051
24	18	1,04	16,6426486	-1,35735	1,842403

25	19,5	1,04	16,6426486	-2,85735	8,164457
26	17,8	1,04	16,6426486	-1,15735	1,339462
27	15,6	1,04	16,6426486	1,042649	1,087116
28	16	1,04	16,6426486	0,642649	0,412997
29	15,5	1,04	16,6426486	1,142649	1,305646
30	16,7	1,04	16,6426486	-0,05735	0,003289
31	17,5	1,05	16,915921	-0,58408	0,341148
32	17	1,05	16,915921	-0,08408	0,007069
33	18,5	1,05	16,915921	-1,58408	2,509306
34	17,5	1,05	16,915921	-0,58408	0,341148
35	16,8	1,06	17,1891933	0,389193	0,151471
36	16,7	1,06	17,1891933	0,489193	0,23931
37	13,5	1,06	17,1891933	3,689193	13,61015
38	18	1,07	17,4624656	-0,53753	0,288943
39	20	1,07	17,4624656	-2,53753	6,439081
40	17,5	1,07	17,4624656	-0,03753	0,001409
41	13,9	1,07	17,4624656	3,562466	12,69116
42	20	1,08	17,7357379	-2,26426	5,126883
43	18	1,08	17,7357379	-0,26426	0,069834
44	14,4	1,08	17,7357379	3,335738	11,12715
45	19,5	1,09	18,0090102	-1,49099	2,22305
46	19,5	1,09	18,0090102	-1,49099	2,22305
47	18	1,1	18,2822826	0,282283	0,079683
48	18	1,1	18,2822826	0,282283	0,079683
49	17	1,1	18,2822826	1,282283	1,644249
50	18	1,1	18,2822826	0,282283	0,079683
51	15,2	1,1	18,2822826	3,082283	9,500466
52	19	1,11	18,5555549	-0,44445	0,197531
53	17,5	1,11	18,5555549	1,055555	1,114196
54	19	1,11	18,5555549	-0,44445	0,197531
55	18,5	1,12	18,8288272	0,328827	0,108127
56	18	1,12	18,8288272	0,828827	0,686955
57	18,4	1,12	18,8288272	0,428827	0,183893
58	21	1,13	19,1020995	-1,8979	3,602026
59	19	1,13	19,1020995	0,1021	0,010424
60	14,9	1,13	19,1020995	4,2021	17,65764

61	21	1,14	19,3753718	-1,62463	2,639417
62	19	1,14	19,3753718	0,375372	0,140904
63	19,5	1,14	19,3753718	-0,12463	0,015532
64	17	1,15	19,6486442	2,648644	7,015316
65	17,3	1,15	19,6486442	2,348644	5,516129
66	22	1,15	19,6486442	-2,35136	5,528874
67	18	1,15	19,6486442	1,648644	2,718028
67	18	1,16	19,9219165	1,921916	3,693763
69	22,5	1,16	19,9219165	-2,57808	6,646515
70	22,2	1,2	21,0150058	-1,18499	1,404211
71	25,5	1,22	21,5615504	-3,93845	15,51139
Σ	1217,7	75,16	1217,7	-3,7E-13	178,6372

За результатами зрівноваження отримана середня квадратична похибка одиниці ваги

$$\mu = 1,60902 \text{ кг}$$

Визначення функцією "ЛИНЕЙН"				
79	a	b	Fтабл=	3,129644
80	27,32723202	-11,77767265	a	b
81	2,632228343	2,792990098	m(a)	m(b)
82	0,609687634	1,609019749	R^2	μ
83	107,7814858	69	Fкритерій	n-m-1
84	279,0402906	178,6371742	(Y'-Ycp)^2	[VV]
85	10,38178625	4,216868747	t(0,05;69)=	1,994945
86	t(a)	t(b)		
87	Q	R	S	T
За результатами досліджень нами отримана формула				
Y=	27,327232	X+	-11,777673	(3.1.1)

	Де Y-вага(кг);	X-ріст(метри)		

ВИСНОВКИ

1. Так як Fтабл < Fрозр 3,129 < 107.7815 , то з надійністю P=0.95 можна вважати, що побудована нами математична модель відповідає експериментальним даним і її можна використовувати для практичних розрахунків.

2. Статистично значимим являється коефіцієнт a t(a)=10,600>1.995.

3. Статистично значимим є коефіцієнт b t(b)=| -4.217|>1.995.

4. Середня квадратична похибка одиниці ваги μ= 1,609 кг. .

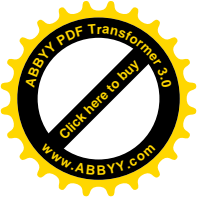
5. Середні квадратичні похибки визначених коефіцієнтів: m(a)= 2.632 і m(b)=2.793 .

6. За результатами досліджень нами отримана формула

$$Y = 27.32723X - 11,7777 \quad , \quad (3.1.1)$$

де Y- вага (кг); X- ріст (метри).

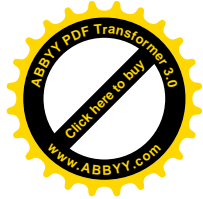
7. Коефіцієнт кореляції r = R=0.781 , що говорить про високий зв'язок між X і Y.

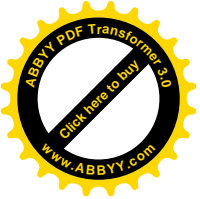
3.2. Апроксимація поліномом другого степеня

Таблиця 6. Матриця коефіцієнтів вихідних рівнянь X

X0	Довжина тіла(м)	X^2
1	0,88	0,7744
1	0,88	0,7744
1	0,91	0,8281
1	0,94	0,8836
1	0,94	0,8836
1	0,95	0,9025
1	0,95	0,9025
1	0,95	0,9025
1	0,96	0,9216
1	0,97	0,9409
1	0,97	0,9409
1	0,98	0,9604
1	0,98	0,9604
1	0,99	0,9801
1	1	1
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,03	1,0609
1	1,03	1,0609
1	1,03	1,0609
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816

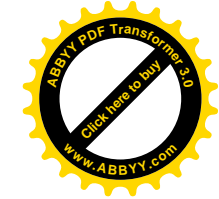
1	1,04	1,0816
1	1,05	1,1025
1	1,05	1,1025
1	1,05	1,1025
1	1,05	1,1025
1	1,06	1,1236
1	1,06	1,1236
1	1,06	1,1236
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,08	1,1664
1	1,08	1,1664
1	1,08	1,1664
1	1,09	1,1881
1	1,09	1,1881
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,11	1,2321
1	1,11	1,2321
1	1,11	1,2321
1	1,12	1,2544
1	1,12	1,2544
1	1,12	1,2544
1	1,13	1,2769
1	1,13	1,2769
1	1,13	1,2769
1	1,14	1,2996
1	1,14	1,2996
1	1,14	1,2996
1	1,15	1,3225
1	1,15	1,3225

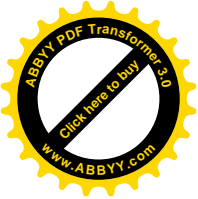
1	1,15	1,3225
1	1,15	1,3225
1	1,16	1,3456
1	1,16	1,3456
1	1,2	1,44
1	1,22	1,4884
71	75,16	79,9374

Таблиця 7. Вектор Y

Y
Маса тіла(кг)
12
12
13,5
14,5
13,5
14,5
15,2
13,7
13,4
13,5
15,5
15,2
16,4
14
15,8
16
18
14,3
15,8
17

18
17,5
17,5
18
19,5
17,8
15,6
16
15,5
16,7
17,5
17
18,5
17,5
16,8
16,7
13,5
18
20
17,5
13,9
20
18
14,4
19,5
19,5
18
18
17
18
15,2
19
17,5
19
18,5
18

18,4
21
19
14,9
21
19
19,5
17
17,3
22
18
18
22,5
22,2
25,5

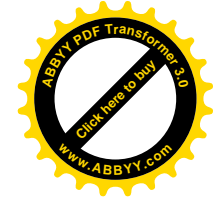
Результати зрівноваження

Комп’ютерна формула розрахунку Y’зрівнов.

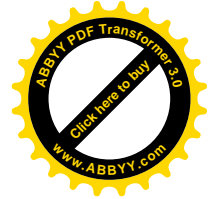
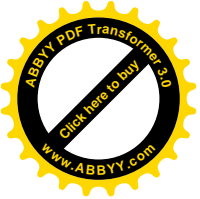
$$=SABS107*Y3+SACS107*X3+SADS107*W3 \quad (3.2.1)$$

Таблиця 9. Результати апроксимації поліномом 2 степеня

№	Y’зрівн.	V=Y’- Y	V^2
1	12,80183	0,801832	0,642935
2	12,80183	0,801832	0,642935
3	13,40353	-0,09647	0,009307
4	14,04864	-0,45136	0,203728
5	14,04864	0,548637	0,301003
6	14,27332	-0,22668	0,051384
7	14,27332	-0,92668	0,858735

8	14,27332	0,57332	0,328696
9	14,50283	1,102827	1,216228
10	14,73716	1,237157	1,530558
11	14,73716	-0,76284	0,581929
12	14,97631	-0,22369	0,050037
13	14,97631	-1,42369	2,02689
14	15,22029	1,220288	1,489104
15	15,46909	-0,33091	0,109502
16	15,98116	-0,01884	0,000355
17	15,98116	-2,01884	4,075709
18	15,98116	1,681161	2,826304
19	15,98116	0,181161	0,032819
20	16,24443	-0,75557	0,570882
21	16,24443	-1,75557	3,082016
22	16,24443	-1,25557	1,576449
23	16,51253	-0,98747	0,975101
24	16,51253	-1,48747	2,212574
25	16,51253	-2,98747	8,92499
26	16,51253	-1,28747	1,657585
27	16,51253	0,912528	0,832707
28	16,51253	0,512528	0,262685
29	16,51253	1,012528	1,025212
30	16,51253	-0,18747	0,035146
31	16,78545	-0,71455	0,510587
32	16,78545	-0,21455	0,046033
33	16,78545	-1,71455	2,939695
34	16,78545	-0,71455	0,510587
35	17,06319	0,263188	0,069268
36	17,06319	0,363188	0,131906
37	17,06319	3,563188	12,69631
38	17,34575	-0,65425	0,428038
39	17,34575	-2,65425	7,045023
40	17,34575	-0,15425	0,023792
41	17,34575	3,445754	11,87322
42	17,63314	-2,36686	5,602013
43	17,63314	-0,36686	0,134584

44	17,63314	3,233143	10,45321
45	17,92536	-1,57464	2,479506
46	17,92536	-1,57464	2,479506
47	18,22239	0,222391	0,049458
48	18,22239	0,222391	0,049458
49	18,22239	1,222391	1,494241
50	18,22239	0,222391	0,049458
51	18,22239	3,022391	9,13485
52	18,52425	-0,47575	0,226337
53	18,52425	1,024251	1,04909
54	18,52425	-0,47575	0,226337
55	18,83093	0,330934	0,109517
56	18,83093	0,830934	0,690452
57	18,83093	0,430934	0,185704
58	19,14244	-1,85756	3,450526
59	19,14244	0,142441	0,020289
60	19,14244	4,242441	17,9983
61	19,45877	-1,54123	2,375387
62	19,45877	0,458771	0,210471
63	19,45877	-0,04123	0,0017
64	19,77992	2,779925	7,727982
65	19,77992	2,479925	6,150027
66	19,77992	-2,22008	4,928734
67	19,77992	1,779925	3,168132
67	20,1059	2,105902	4,434824
69	20,1059	-2,3941	5,731705
70	21,45805	-0,74195	0,550495
71	22,16306	-3,33694	11,13517
Σ	1217,7	-2,1E-13	176,7054

Середня квадратична похибка одиниці ваги

$$\mu = 1,61202 \text{ кг}$$

Апроксимація квадратичним поліномом

79	b	a	c	Фрозр=	3,131672
80	24,11765	-23,11403611	14,46548	a	b
81	27,97247	58,56291685	30,56606	m(a)	m(b),m(c)
82	0,613908	1,612020253	#Н/Д	R^2	μ
83	54,062	68	#Н/Д	Фкритерій	n-m-1
84	280,972	176,7054322	#Н/Д	(Y'-Ycp)^2	[VV]
85	0,862192	0,394687242	0,473253	t(0,05;69)=	1,995469
86	t(a)	t(b)	t(c)		
87	W	X	Y	Z	AA

За результатами досліджень нами отримана формула

$$Y = 24,11765X^2 + (-23,114X) + 14,46548 \quad (3.2.2)$$

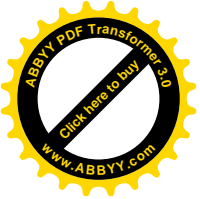
Де X-ріст(м); Y-вага

Контрольне визначення

106	a	b	c	Фрозр=	3,131672
107	24,11765	-23,114	14,46548	a	b
108	27,97247	58,56292	30,56606	m(a)	m(b),m(c)
109	0,613908	1,61202	#Н/Д	R^2	μ
110	54,062	68	#Н/Д	Фкритерій	n-m-1
111	280,972	176,7054	#Н/Д	(Y'-Ycp)^2	[VV]
112	AB	AC	AD	AE	AF

Матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь знайдена за слідуючою комп'ютерною формулою

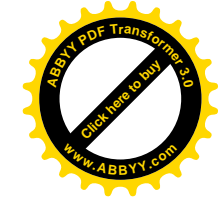
$$=МУМНОЖ(ТРАНСП(W3:Y73);W3:Y73) , (3.2.3)$$

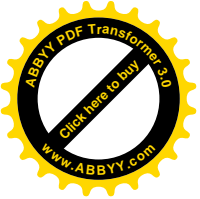
де матриця X(W3:Y73)

Таблиця 10. Матриця X(W3:Y73)

1	0,88	0,7744
1	0,88	0,7744
1	0,91	0,8281
1	0,94	0,8836
1	0,94	0,8836
1	0,95	0,9025
1	0,95	0,9025
1	0,95	0,9025
1	0,96	0,9216
1	0,97	0,9409
1	0,97	0,9409
1	0,98	0,9604
1	0,98	0,9604
1	0,99	0,9801
1	1	1
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,02	1,0404
1	1,03	1,0609
1	1,03	1,0609
1	1,03	1,0609
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,04	1,0816
1	1,05	1,1025

1	1,05	1,1025
1	1,05	1,1025
1	1,05	1,1025
1	1,06	1,1236
1	1,06	1,1236
1	1,06	1,1236
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,07	1,1449
1	1,08	1,1664
1	1,08	1,1664
1	1,08	1,1664
1	1,09	1,1881
1	1,09	1,1881
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,1	1,21
1	1,11	1,2321
1	1,11	1,2321
1	1,11	1,2321
1	1,12	1,2544
1	1,12	1,2544
1	1,12	1,2544
1	1,13	1,2769
1	1,13	1,2769
1	1,13	1,2769
1	1,14	1,2996
1	1,14	1,2996
1	1,14	1,2996
1	1,15	1,3225
1	1,15	1,3225
1	1,15	1,3225

1	1,16	1,3456
1	1,16	1,3456
1	1,2	1,44
1	1,22	1,4884

Матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь

$$N=X*Хтрансп \quad (3.2.4)$$

знаходиться в діапазоні **N(AI99:AK101)**,

де Хтрансп- транспонована матриця коефіцієнтів початкових рівнянь.

71	75,16	79,9374
75,16	79,9374	85,40255
79,9374	85,40255	91,63762

Обернена матриця

$$Q=N^{-1} \quad (3.2.5)$$

знайдена за формулою

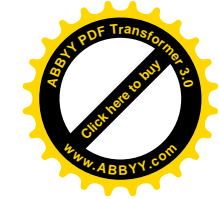
$$=МОБР(AI99:AK101) \quad , \quad (3.2.6)$$

де діапазоном **(AI99:AK101)** виділяється матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь.

Обернена матриця

$$Q=N^{-1}$$

буде

359,5323	-688,0891	327,6437
-688,089	1319,789	-629,755
327,6437	-629,7552	301,1069

Вектор вільних членів

$$b=Y*Хтрансп \quad (3.2.7)$$

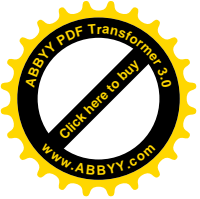
розраховується за формулою

$$=МУМНОЖ(ТРАНСП(W3:Y73);Q3:Q73) \quad . \quad (3.2.8)$$

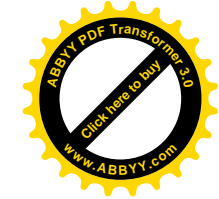
Де вектор Y(Q3:Q73)

Таблиця 11. Вектор Y(Q3:Q73)

12
12
13,5
14,5
13,5
14,5
15,2
13,7
13,4
13,5
15,5
15,2
16,4
14
15,8
16
18
14,3
15,8

17
18
17,5
17,5
18
19,5
17,8
15,6
16
15,5
16,7
17,5
17
18,5
17,5
16,8
16,7
13,5
18
20
17,5
13,9
20
18
14,4
19,5
19,5
18
18
17
18
15,2
19
17,5
19
18,5

18
18,4
21
19
14,9
21
19
19,5
17
17,3
22
18
18
22,5
22,2
25,5

Таким чином, вектор вільних членів b , суть

1217,7
1299,258
1392,419

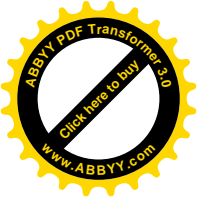
В подальшому знаходимо вектор шуканих коефіцієнтів

=МУМНОЖ(АІ104:АК106;АJ110:АJ112), (3.2.9)

де обернена матриця Q знаходиться в діапазоні (АІ104:АК106), а діапазоном (АJ110:АJ112) виділяється вектор b .

Вектор шуканих коефіцієнтів розміщується в діапазоні (АJ116:АJ118)

	a=b*Q
c=	14,46548

b=	-23,11404
a=	24,11765

Контроль обчислень знаходять за формулою

$$\dots\dots\dots \mathbf{b}=\mathbf{a}*\mathbf{N} \dots\dots\dots \quad (3.2.10)$$

$$=\text{МУМНОЖ}(\text{AI99:AK101};\text{AJ116:AJ118}). \quad (3.2.11)$$

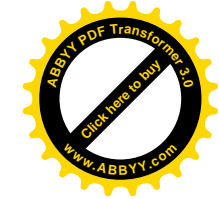
Таким чином, отримали контрольне значення вектора вільних членів **b**.

1217,7
1299,258
1392,419

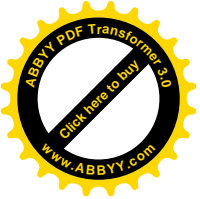
Приведемо порівняльну таблицю розрахунку зрівноваженої функції при апроксимації поліномом першого і другого степеня.

Таблиця 12. Порівняльна таблиця

№	Y'зрівн1ст	Y'зрівн2ст	V=Y'1-Y'2
1	12,27029	12,80183	-0,53154
2	12,27029	12,80183	-0,53154
3	13,09011	13,40353	-0,31342
4	13,90993	14,04864	-0,13871
5	13,90993	14,04864	-0,13871
6	14,1832	14,27332	-0,09012
7	14,1832	14,27332	-0,09012
8	14,1832	14,27332	-0,09012
9	14,45647	14,50283	-0,04636
10	14,72974	14,73716	-0,00742
11	14,72974	14,73716	-0,00742

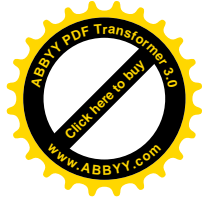

12	15,00301	14,97631	0,026704
13	15,00301	14,97631	0,026704
14	15,27629	15,22029	0,055999
15	15,54956	15,46909	0,08047
16	16,0961	15,98116	0,114943
17	16,0961	15,98116	0,114943
18	16,0961	15,98116	0,114943
19	16,0961	15,98116	0,114943
20	16,36938	16,24443	0,124943
21	16,36938	16,24443	0,124943
22	16,36938	16,24443	0,124943
23	16,64265	16,51253	0,130121
24	16,64265	16,51253	0,130121
25	16,64265	16,51253	0,130121
26	16,64265	16,51253	0,130121
27	16,64265	16,51253	0,130121
28	16,64265	16,51253	0,130121
29	16,64265	16,51253	0,130121
30	16,64265	16,51253	0,130121
31	16,91592	16,78545	0,130475
32	16,91592	16,78545	0,130475
33	16,91592	16,78545	0,130475
34	16,91592	16,78545	0,130475
35	17,18919	17,06319	0,126005
36	17,18919	17,06319	0,126005
37	17,18919	17,06319	0,126005
38	17,46247	17,34575	0,116712
39	17,46247	17,34575	0,116712
40	17,46247	17,34575	0,116712
41	17,46247	17,34575	0,116712
42	17,73574	17,63314	0,102595
43	17,73574	17,63314	0,102595
44	17,73574	17,63314	0,102595
45	18,00901	17,92536	0,083655
46	18,00901	17,92536	0,083655
47	18,28228	18,22239	0,059891

48	18,28228	18,22239	0,059891
49	18,28228	18,22239	0,059891
50	18,28228	18,22239	0,059891
51	18,28228	18,22239	0,059891
52	18,55555	18,52425	0,031304
53	18,55555	18,52425	0,031304
54	18,55555	18,52425	0,031304
55	18,82883	18,83093	-0,00211
56	18,82883	18,83093	-0,00211
57	18,82883	18,83093	-0,00211
58	19,1021	19,14244	-0,04034
59	19,1021	19,14244	-0,04034
60	19,1021	19,14244	-0,04034
61	19,37537	19,45877	-0,0834
62	19,37537	19,45877	-0,0834
63	19,37537	19,45877	-0,0834
64	19,64864	19,77992	-0,13128
65	19,64864	19,77992	-0,13128
66	19,64864	19,77992	-0,13128
67	19,64864	19,77992	-0,13128
68	19,92192	20,1059	-0,18399
69	19,92192	20,1059	-0,18399
70	21,01501	21,45805	-0,44304
71	21,56155	22,16306	-0,60151

Як видно із порівняльної таблиці, розрахункові значення функції Y' визначені за розробленими нами формулами поліномів першого і другого степеня, відрізняються на дуже малі величини, якими практично можна нехтувати.

ВИСНОВКИ

1. Так як $F_{табл} < F_{розр}$ $3,130 < 54.062$, то з надійністю $P=0.95$ можна вважати, що побудована нами математична модель відповідає експериментальним даним і її можна використовувати для практичних розрахунків.

2. Статистично незначимим являється коефіцієнт c $t(c)=0,473$, що більше $1,995$.

3. Статистично незначимими є коефіцієнти a і b .

4. Середня квадратична похибка одиниці ваги $\mu=1,612$ кг.

5. Середні квадратичні похибки визначених коефіцієнтів: $m(a)=27.972$; $m(b)=58.563$; $m(c)=30.566$.

5. За результатами досліджень нами отримана формула

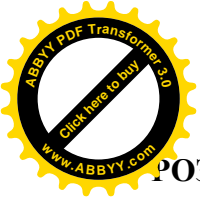
$$Y = 24.11765X^2 - 23.114X + 14.46548 \quad (3.2.2)$$

де Y - вага (кг); X - ріст (метри).

7. Коефіцієнт кореляції $r = R=0.784$, що говорить про високий зв'язок між X і Y .

8. Із підвищенням степеня апроксимації не здійснюється покращення характеристик моделі.

9. Розрахункові значення функції Y' , визначені за розробленими нами формулами поліномів першого і другого степеня, відрізняються на дуже малі величини, якими практично можна нехтувати.

РОЗДІЛ 4. Побудова і дослідження імітаційної моделі

4.1. Генерування істинних похибок для дослідження математичної моделі методом статистичних випробувань Монте Карло

При проведенні досліджень прийmemo середню квадратичну похибку визначення росту дітей в 0,01 метри, тобто 1 сантиметр.

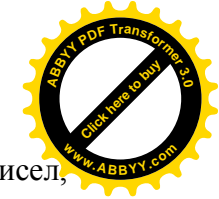
Тому, логічно генерувати випадкові похибки з точністю, яка б дорівнювала 0,01 м.

Користуючись таблицями псевдовипадкових чисел ряд років, ми прийшли до висновку, що найкращою з них є таблиця, розроблена молодим вченим нашого університету Валецьким Олександром Олеговичем в його магістерській дипломній роботі, виконаній під науковим керівництвом доктора фізико-математичних наук, професора Джуня Йосипа Володимировича [4,5,6].

Але, приймаючи до уваги, що нам буде потрібно для кожної математичної моделі по 71 псевдовипадковому числі, в даній роботі будемо генерувати псевдовипадкові числа за формулою

$$\xi = \text{СЛЧИС}() * 0,01 * N, \quad (4.1)$$

математичної моделі по списку в журналі групи).

Приведемо методику розрахунку випадкових чисел, які прийmemo в подальшому як істинні похибки для побудови спотвореної моделі.

1. Отримавши ряд випадкових (а точніше псевдовипадкових) чисел ξ_i , розраховують середнє арифметичне генерованих псевдовипадкових чисел ξ_{ip} .

$$\xi_{cp} = \frac{\sum_{i=1}^n \xi_i}{n}, \quad (4.2)$$

де n – сума випадкових чисел.

2. Розраховуються попередні значення істинних похибок Δ'_i за формулою

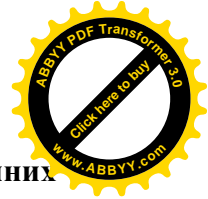
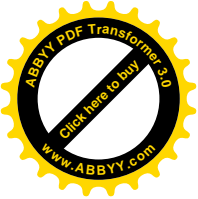
$$\Delta'_i = \xi_i - \xi_{cp}, \quad (4.3)$$

3. Знаходять середню квадратичну похибку попередніх істинних похибок за формулою Гаусса

$$m_{\Delta'} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^m \Delta'^2_i}{n}}, \quad (4.4)$$

4. Вичисляють коефіцієнт пропорційності K для визначення істинних похибок необхідної точності

$$K = \frac{c}{m_{\Delta'}}, \quad (4.5)$$

де C – необхідна нормована константа.

Так, наприклад, при $m_{\Delta'} = 0,28$ і необхідності побудови математичної моделі з точністю $c=0,1$, будемо мати

$$K_{0,1} = \frac{0,1}{0,28} = 0,357'$$

а при $C=0,05$, отримаємо $K_{0,05} = 0,05/0,28 = 0,178$.

5. Істинні похибки розраховуються за формулою

$$\Delta_i = \Delta'_i \cdot K, \quad (4.6)$$

6. Заключним контролем служить розрахунок середньої квадратичної похибки m_{Δ} генерованих істинних похибок Δ

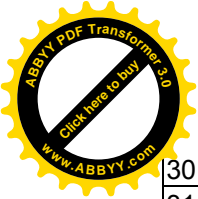
$$m_{\Delta} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^m \Delta^2}{n}}, \quad (4.7)$$

і порівняння

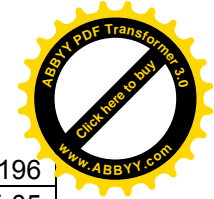
$$m_{\Delta} = C \quad (4.8)$$

Таблиця 13. Генерування і нормування істинних похибок

№	ξ_i	$\xi_{\text{ср}}$	$\Delta' = \xi - \xi_{\text{ср}}$	Δ'^2	$\Delta = k \cdot \Delta'$	Δ^2
1	0,038562	0,481091	-0,442529	0,195832	-0,01471	0,000216
2	0,849357	0,481091	0,368266	0,13562	0,012244	0,00015
3	0,263886	0,481091	-0,217205	0,047178	-0,00722	5,22E-05
4	0,483503	0,481091	0,002412	5,82E-06	8,02E-05	6,43E-09
5	0,359335	0,481091	-0,121756	0,014825	-0,00405	1,64E-05
6	0,726126	0,481091	0,245035	0,060042	0,008147	6,64E-05
7	0,032256	0,481091	-0,448835	0,201453	-0,01492	0,000223
8	0,003827	0,481091	-0,477264	0,227781	-0,01587	0,000252
9	0,56189	0,481091	0,080799	0,006528	0,002686	7,22E-06
10	0,681907	0,481091	0,200816	0,040327	0,006677	4,46E-05
11	0,250192	0,481091	-0,230899	0,053314	-0,00768	5,89E-05
12	0,936519	0,481091	0,455428	0,207415	0,015142	0,000229
13	0,781056	0,481091	0,299965	0,089979	0,009973	9,95E-05
14	0,021764	0,481091	-0,459327	0,210981	-0,01527	0,000233
15	0,780316	0,481091	0,299225	0,089536	0,009949	9,9E-05
16	0,581425	0,481091	0,100334	0,010067	0,003336	1,11E-05
17	0,812145	0,481091	0,331054	0,109597	0,011007	0,000121
18	0,134758	0,481091	-0,346333	0,119947	-0,01152	0,000133
19	0,020548	0,481091	-0,460543	0,2121	-0,01531	0,000234
20	0,028344	0,481091	-0,452747	0,20498	-0,01505	0,000227
21	0,836917	0,481091	0,355826	0,126612	0,011831	0,00014
22	0,310668	0,481091	-0,170423	0,029044	-0,00567	3,21E-05
23	0,374593	0,481091	-0,106498	0,011342	-0,00354	1,25E-05
24	0,851329	0,481091	0,370238	0,137076	0,01231	0,000152
25	0,853799	0,481091	0,372708	0,138911	0,012392	0,000154
26	0,531818	0,481091	0,050727	0,002573	0,001687	2,84E-06
27	0,630118	0,481091	0,149027	0,022209	0,004955	2,46E-05
28	0,064536	0,481091	-0,416555	0,173518	-0,01385	0,000192
29	0,871187	0,481091	0,390096	0,152175	0,01297	0,000168

30	0,973028	0,481091	0,491937	0,242002	0,016356	0,000268
31	0,205435	0,481091	-0,275656	0,075986	-0,00917	8,4E-05
32	0,505791	0,481091	0,0247	0,00061	0,000821	6,74E-07
33	0,464827	0,481091	-0,016264	0,000265	-0,00054	2,92E-07
34	0,616879	0,481091	0,135788	0,018438	0,004515	2,04E-05
35	0,897524	0,481091	0,416433	0,173416	0,013846	0,000192
36	0,24592	0,481091	-0,235171	0,055305	-0,00782	6,11E-05
37	0,218658	0,481091	-0,262433	0,068871	-0,00873	7,61E-05
38	0,721058	0,481091	0,239967	0,057584	0,007979	6,37E-05
39	0,148114	0,481091	-0,332977	0,110874	-0,01107	0,000123
40	0,725803	0,481091	0,244712	0,059884	0,008136	6,62E-05
41	0,143417	0,481091	-0,337674	0,114024	-0,01123	0,000126
42	0,673819	0,481091	0,192728	0,037144	0,006408	4,11E-05
43	0,110485	0,481091	-0,370606	0,137349	-0,01232	0,000152
44	0,183642	0,481091	-0,297449	0,088476	-0,00989	9,78E-05
45	0,808448	0,481091	0,327357	0,107163	0,010884	0,000118
46	0,789475	0,481091	0,308384	0,095101	0,010253	0,000105
47	0,977402	0,481091	0,496311	0,246325	0,016502	0,000272
48	0,574693	0,481091	0,093602	0,008761	0,003112	9,69E-06
49	0,225464	0,481091	-0,255627	0,065345	-0,0085	7,22E-05
50	0,534352	0,481091	0,053261	0,002837	0,001771	3,14E-06
51	0,446448	0,481091	-0,034643	0,0012	-0,00115	1,33E-06
52	0,244978	0,481091	-0,236113	0,055749	-0,00785	6,16E-05
53	0,280852	0,481091	-0,200239	0,040096	-0,00666	4,43E-05
54	0,184978	0,481091	-0,296113	0,087683	-0,00985	9,69E-05
55	0,014837	0,481091	-0,466254	0,217393	-0,0155	0,00024
56	0,763591	0,481091	0,2825	0,079806	0,009393	8,82E-05
57	0,93202	0,481091	0,450929	0,203337	0,014993	0,000225
58	0,736039	0,481091	0,254948	0,064999	0,008477	7,19E-05
59	0,168115	0,481091	-0,312976	0,097954	-0,01041	0,000108
60	0,095075	0,481091	-0,386016	0,149008	-0,01283	0,000165
61	0,635436	0,481091	0,154345	0,023822	0,005132	2,63E-05
62	0,530377	0,481091	0,049286	0,002429	0,001639	2,69E-06
63	0,669815	0,481091	0,188724	0,035617	0,006275	3,94E-05
64	0,349524	0,481091	-0,131567	0,01731	-0,00437	1,91E-05
65	0,37446	0,481091	-0,106631	0,01137	-0,00355	1,26E-05

66	0,902444	0,481091	0,421353	0,177538	0,014009	0,000196
67	0,630162	0,481091	0,149071	0,022222	0,004956	2,46E-05
67	0,711712	0,481091	0,230621	0,053186	0,007668	5,88E-05
69	0,345187	0,481091	-0,135904	0,01847	-0,00452	2,04E-05
70	0,70754	0,481091	0,226449	0,051279	0,007529	5,67E-05
71	0,016953	0,481091	-0,464138	0,215424	-0,01543	0,000238
Σ	34,15746	34,15746	-8,33E-15	6,42262	-2,8E-16	0,0071

Середня квадратична похибка попередніх істинних похибок

$$m\Delta_i = \sqrt{(|\Delta_i|^2/n)}$$

0,29676

$$m\Delta' = (AK74/W74)^{0,5} = 0,29676$$

Коефіцієнт пропорційності

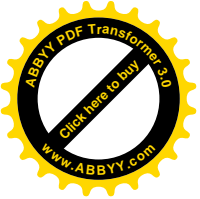
$$K = \frac{0,01}{0,29676} = 0,03370.$$

$$k = 0,1/AL76 = 0,033697$$

Середня квадратична похибка при генеруванні випадкових чисел з точністю $c = 0,01$

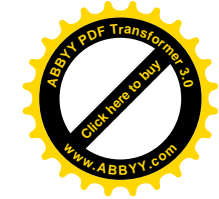
$$m_{\Delta_i} = \sqrt{\frac{0,7100}{71}} = 0,01.$$

$$m\Delta = (AM74/W74)^{0,5} = 0,01$$

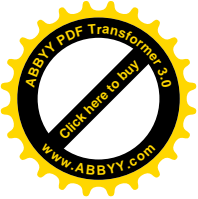

Таблиця 14. Побудова імітаційної моделі

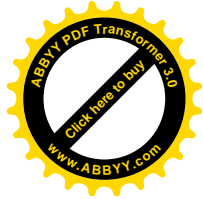
№	Y'зрівн1ст	$\Delta=k*\Delta'$	$Y=X+\Delta$
1	12,27029	0,005098	12,27539
2	12,27029	0,005776	12,27607
3	13,09011	0,004256	13,09436
4	13,90993	0,011741	13,92167
5	13,90993	-0,00485	13,90508
6	14,1832	0,012836	14,19603
7	14,1832	0,002072	14,18527
8	14,1832	-5,5E-05	14,18314
9	14,45647	0,01056	14,46703
10	14,72974	0,008265	14,73801
11	14,72974	0,013805	14,74355
12	15,00301	-0,00973	14,99328
13	15,00301	-0,01367	14,98935
14	15,27629	-0,00025	15,27604
15	15,54956	0,012989	15,56255
16	16,0961	-0,0074	16,0887
17	16,0961	-0,00755	16,08855
18	16,0961	-0,00206	16,09404
19	16,0961	0,010503	16,10661
20	16,36938	-0,00766	16,36172
21	16,36938	-0,01568	16,35369
22	16,36938	0,001213	16,37059
23	16,64265	-0,01376	16,62889
24	16,64265	-0,01044	16,63221
25	16,64265	-0,01195	16,6307
26	16,64265	0,005687	16,64834
27	16,64265	-0,00911	16,63354
28	16,64265	0,00291	16,64556
29	16,64265	-0,01522	16,62743
30	16,64265	0,005144	16,64779
31	16,91592	0,014742	16,93066

32	16,91592	0,009521	16,92544
33	16,91592	0,00741	16,92333
34	16,91592	0,016593	16,93251
35	17,18919	0,006683	17,19588
36	17,18919	-0,0049	17,1843
37	17,18919	-0,00067	17,18852
38	17,46247	0,015463	17,47793
39	17,46247	0,001029	17,46349
40	17,46247	0,003578	17,46604
41	17,46247	0,018086	17,48055
42	17,73574	-0,00987	17,72587
43	17,73574	0,018252	17,75399
44	17,73574	-0,00825	17,72749
45	18,00901	0,00174	18,01075
46	18,00901	-0,00996	17,99905
47	18,28228	-0,01172	18,27056
48	18,28228	0,005911	18,28819
49	18,28228	0,004734	18,28702
50	18,28228	-0,01163	18,27065
51	18,28228	-0,00822	18,27407
52	18,55555	0,008399	18,56395
53	18,55555	-0,01598	18,53958
54	18,55555	-0,00406	18,55149
55	18,82883	-0,00649	18,82234
56	18,82883	0,010735	18,83956
57	18,82883	-0,01114	18,81768
58	19,1021	-0,01574	19,08636
59	19,1021	-0,00857	19,09353
60	19,1021	0,002036	19,10414
61	19,37537	0,01531	19,39068
62	19,37537	-0,00941	19,36596
63	19,37537	0,005601	19,38097
64	19,64864	0,007663	19,65631
65	19,64864	0,008398	19,65704
66	19,64864	0,00673	19,65537
67	19,64864	0,011189	19,65983

67	19,92192	-0,00931	19,91261
69	19,92192	-0,01593	19,90599
70	21,01501	-0,01605	20,99895
71	21,56155	-0,00537	21,55618
Σ	1217,7	-1,6E-17	1217,7

Середні квадр.похибки	
m(b)=	0,208806
m(a)=	0,045886

Зрівноваження імітаційної моделі

Матриця коефіцієнтів нормальних рівнянь $N=X \cdot X_{tr}$.

71	313,5814
313,5814	1470,226

Обернена матриця $Q=N^{-1}$

0,242903	-0,05181
-0,05181	0,01173

Вектор вільних членів

$b=Y \cdot X_{tr}$
1217,7
5528,754

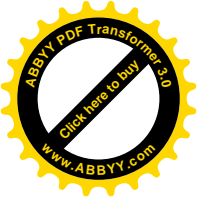
Шукані коефіцієнти

$a=b \cdot Q$

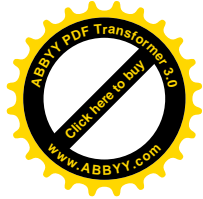
b=	9,347778
a=	0,045886

Таблиця 15. Результати зрівноваження імітаційної моделі

Вік(років)X	Y"зрівн	V=Y"-Y	V^2
2	12,87673	0,613619	0,376528
2,0833	13,02405	0,752351	0,566033
2,4166	13,61351	0,507796	0,257857
2,5	13,76101	-0,1345	0,018091
2,5	13,76101	-0,13164	0,017329
2,6666	14,05565	-0,11974	0,014337
2,75	14,20315	0,011596	0,000134
2,75	14,20315	0,007785	6,06E-05
2,8333	14,35047	-0,11912	0,01419
2,8333	14,35047	-0,364	0,132496
2,9166	14,49779	-0,21705	0,047109
3,0833	14,79261	-0,21196	0,044926
3,25	15,08743	0,092001	0,008464
3,3333	15,23475	-0,05373	0,002887
3,3333	15,23475	-0,3261	0,106341
3,4166	15,38207	-0,72407	0,524273
3,5	15,52957	-0,56945	0,324268
3,5833	15,67689	-0,41569	0,172801
3,5833	15,67689	-0,42953	0,184495
3,6666	15,82421	-0,5609	0,314606
3,75	15,97171	-0,38857	0,150985
3,75	15,97171	-0,40462	0,16372
3,9166	16,26635	-0,36312	0,131855
4	16,41385	-0,22637	0,051244
4	16,41385	-0,24063	0,057901
4	16,41385	-0,21298	0,045361
4	16,41385	-0,2219	0,049239

4,0833	16,56117	-0,09067	0,00822
4,1666	16,70849	0,082862	0,006866
4,25	16,85599	0,1995	0,0398
4,3333	17,00331	0,093235	0,008693
4,4166	17,15063	0,229269	0,052564
4,5	17,29813	0,380582	0,144843
4,5	17,29813	0,385329	0,148479
4,5	17,29813	0,109901	0,012078
4,5833	17,44545	0,257071	0,066085
4,6666	17,59277	0,416532	0,173499
5	18,18241	0,736861	0,542964
5	18,18241	0,720213	0,518706
5	18,18241	0,731645	0,535304
5	18,18241	0,705419	0,497616
5	18,18241	0,457719	0,209506
5,0833	18,32973	0,583215	0,340139
5,0833	18,32973	0,60084	0,361009
5,08333	18,32979	0,3157	0,099666
5,1666	18,47705	0,45302	0,205227
5,1666	18,47705	0,205033	0,042039
5,1666	18,47705	0,178682	0,031927
5,25	18,62455	0,336783	0,113423
5,25	18,62455	0,35308	0,124666
5,25	18,62455	0,340469	0,115919
5,25	18,62455	0,072632	0,005275
5,25	18,62455	0,08026	0,006442
5,3333	18,77187	0,223659	0,050023
5,3333	18,77187	-0,05165	0,002667
5,3333	18,77187	-0,071	0,005041
5,4166	18,91919	0,101877	0,010379
5,4166	18,91919	-0,18274	0,033395
5,4166	18,91919	-0,19912	0,03965
5,5	19,06669	-0,03578	0,001281
5,5	19,06669	-0,30968	0,095899
5,5	19,06669	-0,315	0,099224
5,5833	19,21401	-0,15297	0,023401

5,6666	19,36133	-0,29549	0,087317
5,6666	19,36133	-0,28364	0,080453
5,6666	19,36133	-0,28286	0,080012
5,9166	19,80347	0,140896	0,019852
5,9166	19,80347	-0,12228	0,014952
6	19,95097	0,03242	0,001051
6	19,95097	-1,06168	1,127172
6	19,95097	-1,61963	2,62319
313,5814	1217,7	2,36E-13	12,58345

Середня квадратична похибка одиниці ваги

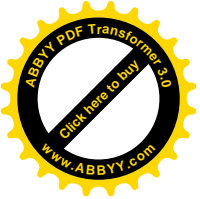
$$\mu = 0,427047 \text{ кг.}$$

Визначення функцією "ЛИНЕЙН"

77	a	b	Fтабл=	3,129644
78	1,766465	9,348863	a	b
79	0,046324	0,210799	m(a)	m(b)
80	0,954698	0,427712	R^2	μ
81	1454,121	69	Fкритерій	n-m-1
82	266,0134	12,6227	(Y'-Ycp)^2	[VV]
83	38,13293	44,34974	t(0,05;69)=	1,994945
84	t(a)	t(b)		
85	AO	AP	AQ	AR

Таким чином, ми отримали формулу

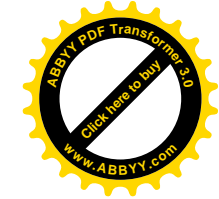
$$Y = 1.766465X + 9.348863 \quad (4.9)$$

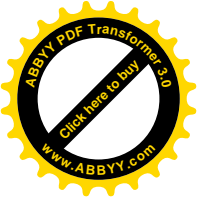
4.2. Оцінка точності параметрів, отриманих із рішення системи нормальних рівнянь

Таблиця 16. Вихідна матриця X(AW3:AX73)

X0	Вік(років)X
1	2
1	2,0833
1	2,4166
1	2,5
1	2,5
1	2,6666
1	2,75
1	2,75
1	2,8333
1	2,8333
1	2,9166
1	3,0833
1	3,25
1	3,3333
1	3,3333
1	3,4166
1	3,5
1	3,5833
1	3,5833
1	3,6666
1	3,75
1	3,75
1	3,9166
1	4
1	4
1	4
1	4

1	4,0833
1	4,1666
1	4,25
1	4,3333
1	4,4166
1	4,5
1	4,5
1	4,5
1	4,5833
1	4,6666
1	5
1	5
1	5
1	5
1	5
1	5
1	5,0833
1	5,0833
1	5,08333
1	5,1666
1	5,1666
1	5,1666
1	5,1666
1	5,25
1	5,25
1	5,25
1	5,25
1	5,25
1	5,25
1	5,3333
1	5,3333
1	5,3333
1	5,3333
1	5,4166
1	5,4166
1	5,4166
1	5,4166
1	5,5
1	5,5
1	5,5
1	5,5833

1	5,6666
1	5,6666
1	5,6666
1	5,9166
1	5,9166
1	6
1	6
1	6
71	313,5814

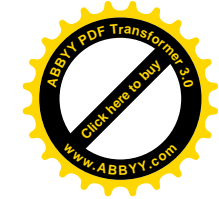
Допоміжна матриця $Q'=Q*X$ розраховується за формулою

$$=МУМНОЖ(AW3:AX73;AV86:AW87), \quad (4.2.1)$$

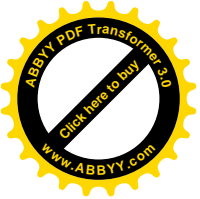
де обернена матриця Q лежить в діапазоні (AV86: AW87)

Таблиця 17. Допоміжна матриця Q' див.форм.(1.1.11)

Допоміжна матриця	
$Q'=Q*X$	
0,139286	-0,02835
0,134971	-0,02737
0,117703	-0,02346
0,113382	-0,02248
0,113382	-0,02248
0,104751	-0,02053
0,10043	-0,01955
0,10043	-0,01955
0,096115	-0,01857
0,096115	-0,01857
0,091799	-0,0176
0,083162	-0,01564
0,074526	-0,01368

0,07021	-0,01271
0,07021	-0,01271
0,065895	-0,01173
0,061574	-0,01075
0,057258	-0,00978
0,057258	-0,00978
0,052943	-0,0088
0,048622	-0,00782
0,048622	-0,00782
0,039991	-0,00587
0,03567	-0,00489
0,03567	-0,00489
0,03567	-0,00489
0,03567	-0,00489
0,031354	-0,00391
0,027039	-0,00293
0,022718	-0,00195
0,018402	-0,00098
0,014087	-4,7E-07
0,009766	0,000978
0,009766	0,000978
0,009766	0,000978
0,00545	0,001955
0,001135	0,002932
-0,01614	0,006843
-0,01614	0,006843
-0,01614	0,006843
-0,01614	0,006843
-0,01614	0,006843
-0,02045	0,00782
-0,02045	0,00782
-0,02046	0,00782
-0,02477	0,008797
-0,02477	0,008797
-0,02477	0,008797
-0,02909	0,009776
-0,02909	0,009776

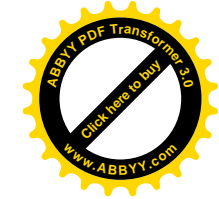
-0,02909	0,009776
-0,02909	0,009776
-0,02909	0,009776
-0,03341	0,010753
-0,03341	0,010753
-0,03341	0,010753
-0,03772	0,011173
-0,03772	0,011173
-0,03772	0,011173
-0,04204	0,012708
-0,04204	0,012708
-0,04204	0,012708
-0,04636	0,013685
-0,05067	0,014662
-0,05067	0,014662
-0,05067	0,014662
-0,06363	0,017595
-0,06363	0,017595
-0,06795	0,018573
-0,06795	0,018573
-0,06795	0,018573

Розрахунок обернених ваг зрівноваженої функції

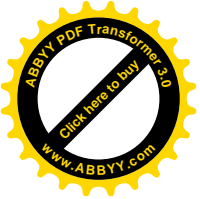
$$=AZ3*AW3+BA3*AX3 \quad (4.2.2)$$

Таблиця 18. Розрахунок обернених ваг зрівноваженої функції

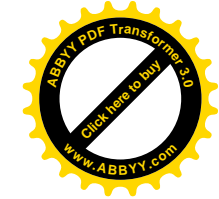
$1/P=X_{тр} * Q'$
0,082591

0,077949
0,061007
0,057176
0,057176
0,05001
0,046667
0,046667
0,043492
0,043492
0,040479
0,034938
0,03005
0,027851
0,027851
0,025816
0,023941
0,022231
0,022231
0,020683
0,019298
0,019298
0,017018
0,016121
0,016121
0,016121
0,016121
0,015388
0,014818
0,01441
0,014166
0,014085
0,014166
0,014166
0,014166
0,01441
0,014817

0,018076
0,018076
0,018076
0,018076
0,018076
0,019298
0,019298
0,019298
0,020682
0,020682
0,020682
0,022231
0,022231
0,022231
0,022231
0,022231
0,022231
0,023941
0,023941
0,023941
0,023941
0,025814
0,025814
0,025814
0,027852
0,027852
0,027852
0,03005
0,032412
0,032412
0,032412
0,040476
0,040476
0,043493
0,043493
0,043493

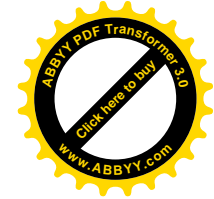
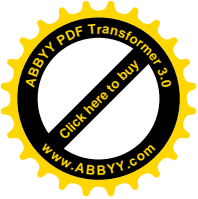

Розрахунок за формулою

$$\sigma_{y'} = \sigma_0 \sqrt{\frac{1}{P_{y'}}}. \quad (1.1.13)$$

Таблиця 19. Розрахунок в матричній формі

m(f)
0,121833
0,11836
0,10471
0,101369
0,101369
0,094804
0,091581
0,091581
0,08841
0,08841
0,085293
0,079241
0,073489
0,070749
0,070749
0,068115
0,065594
0,063208
0,063208
0,060969
0,058891
0,058891
0,055303
0,053826
0,053826

0,053826
0,053826
0,052588
0,051605
0,05089
0,050457
0,050312
0,050457
0,050457
0,050457
0,05089
0,051604
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,058892
0,058892
0,058892
0,060967
0,060967
0,060967
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,065595
0,065595
0,065595
0,068112
0,068112
0,068112
0,07075
0,07075

0,07075
0,073489
0,076322
0,076322
0,076322
0,08529
0,08529
0,088411
0,088411

Контрольна формула при апроксимації поліномом першого степеня

$$Y = a + bX \quad (1.1.14)$$

буде

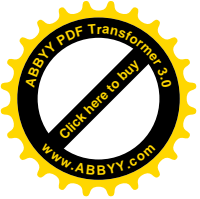
$$m_{\varphi} = \sqrt{m_b^2 \left[X_{сн.} - \frac{1}{n} \sum X \right]^2 + \mu^2 / n.} \quad (1.1.15)$$

Комп'ютерна формула

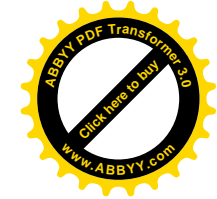
$$=(((SAWS104)^2)*(AX3-SAX$74/SAWS74)^2+(SAU$76)^2/SAWS74)^0,5 \quad (4.2.3)$$

Таблиця 20.Контрольний розрахунок

m(f)'
0,121833
0,11836
0,10471
0,101369
0,101369

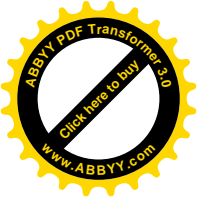

0,094804
0,091581
0,091581
0,08841
0,08841
0,085293
0,079241
0,073489
0,070749
0,070749
0,068115
0,065594
0,063208
0,063208
0,060969
0,058891
0,058891
0,055303
0,053826
0,053826
0,053826
0,053826
0,052588
0,051605
0,05089
0,050457
0,050312
0,050457
0,050457
0,050457
0,05089
0,051604
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997

0,056997
0,058892
0,058892
0,058892
0,060967
0,060967
0,060967
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,065595
0,065595
0,065595
0,068112
0,068112
0,068112
0,07075
0,07075
0,07075
0,073489
0,076322
0,076322
0,076322
0,08529
0,08529
0,088411
0,088411
0,088411

Повторний контроль за формулою

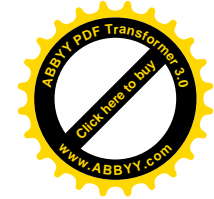

$$m_{\varphi} = m_{\gamma} = \sqrt{m_a^2(X)^2 + m_b^2(X0)^2 + 2\mu^2 Q_{12} X}. \quad (1.1.16)$$

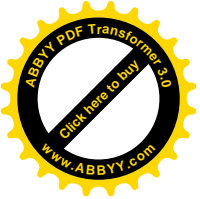
$$=(\text{SAO}\$79^{\wedge}2*\text{AR3}^{\wedge}2+\text{SAP}\$79^{\wedge}2*\text{AW3}^{\wedge}2+2*\text{SAU}\$76^{\wedge}2*\text{SAV}\$87*\text{AX3})^{\wedge}0,5 \quad (4.2.4)$$

Таблица 21. Повторний розрахунок за (1.1.16)

Контроль
m(f)"
0,121833
0,11836
0,10471
0,101369
0,101369
0,094804
0,091581
0,091581
0,08841
0,08841
0,085293
0,079241
0,073489
0,070749
0,070749
0,068115
0,065594
0,063208
0,063208
0,060969
0,058891
0,058891
0,055303
0,053826
0,053826

0,053826
0,053826
0,052588
0,051605
0,05089
0,050457
0,050312
0,050457
0,050457
0,050457
0,05089
0,051604
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,056997
0,058892
0,058892
0,058892
0,060967
0,060967
0,060967
0,063209
0,063209
0,063209
0,063209
0,065595
0,065595
0,065595
0,068112
0,068112
0,068112

0,07075
0,07075
0,07075
0,073489
0,076322
0,076322
0,076322
0,08529
0,08529
0,088411
0,088411
0,088411

ВИСНОВКИ

1. Так як $F_{табл} < F_{розр}$ $3,130 < 1483,681$, то з надійністю $P=0.95$ можна вважати, що побудована нами математична модель відповідає експериментальним даним і її можна використовувати для практичних розрахунків.

2. Статистично значимим являється коефіцієнт a $t(a)=38,518$, що більше 1,995.

3. Статистично значимим є коефіцієнт b $t(b)=44,700$.

4. Середня квадратична похибка одиниці ваги $\mu=0,4239$ кг.

5. Середні квадратичні похибки визначених коефіцієнтів:

$m(a)=0,0459$; $m(b)=0,209$.

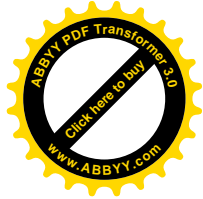
6. За результатами досліджень нами отримана формула

$$Y = 1.768571X + 9,339563, \quad (4.9)$$

де Y - вага (кг); X - вік (роки).

7. Коефіцієнт кореляції $r = R=0.976$, що говорить про високий зв'язок між X і Y .

8. При точності виміру ваги дітей в 0,424 кг забезпечується повна адекватність моделі експериментальним даним.

9. Точність визначення ваги $\mu=1,612$ кг говорить про наявність відхилення в розвитку деяких дітей від норми

ЗАКЛЮЧЕННЯ

На основі проведених досліджень нами встановлено:

1. Побудована і досліджена математична модель залежності росту дитини Y від ваги X (пряма задача) на основі даних антропометричних досліджень дитячого дошкільного навчального закладу «Барвінок» Рівненської області Рокитнівського району с. Карпилівки поліномом першого степеня

$$Y = 0.022311X + 0.675948 \quad (2.1.1)$$

2. Побудована і досліджена математична модель залежності росту дитини X від ваги Y (обернена задача) поліномом першого степеня

$$Y = 27.32723X - 11,7777, \quad (3.1.1)$$

3. Побудована і досліджена математична модель залежності росту дитини X від ваги Y (обернена задача) поліномом другого степеня

$$Y = 24.11765X^2 - 23,114X + 14.46548, \quad (3.2.2)$$

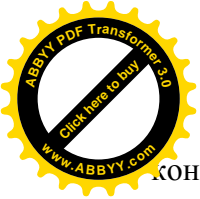
4. Побудована і досліджена імітаційна математична модель залежності віку дитини X від ваги Y (обернена задача) поліномом першого степеня

$$Y = 1.768571X + 9,339563, \quad (4.9)$$

5. Встановлено: При точності виміру ваги дітей з точністю в 0,424 кг, забезпечується повна адекватність моделі експериментальним даним.

6. Точність визначення ваги $\mu=1,612$ кг говорить про наявність відхилення в розвитку деяких дітей від норми

7. На основі проведених досліджень появляється можливість встановлювати нормальний розвиток

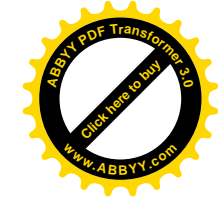

конкретної дитини для даного регіону, прогнозувати цей розвиток і, при необхідності, корегувати його

8. Нормальний розвиток дитини залежить від конкретної географічної прив'язки (широти, довготи).

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бернацька О.М., Тимчук О.С. Побудова математичної моделі залежності росту дитини від віку і її дослідження методом статистичних випробувань Монте Карло. Апроксимація поліномом третього степеня. Модель ППП 81-14. Науковий керівник Р.М.Літнарівич. МEGУ, Рівне, 2008,- 32 с.
2. Бугір М.К. Математика для економістів. Посібник.- К.: Видавничий центр «Академія», 2003,- 520 с.
3. Бура І.В. Дослідження точності впливу ситуативної тривожності на характеристики пам'яті методом статистичних випробувань Монте Карло. Модель ГБ 41-14. Науковий керівник Р.М.Літнарівич. МEGУ, Рівне, 2009,- 32 с.
4. Валецький О.О., Джунь Й.В. Методи створення послідовностей рівномірно розподілених випадкових чисел та їх застосування. // Збірник наукових праць викладачів та студентів факультету кібернетики МEGУ. Рівне: Тетіс, 2008,- с.66-69.
5. Джунь Й.В., Валецький О.О. Про одну невідому особливість числа π . // Збірник наукових праць викладачів та студентів факультету кібернетики МEGУ. Рівне: Тетіс, 2008,- с.59-65.
6. Джунь Й.В., Валецький О.О. Про нову, невідому властивість числа π . // Тези доповіді на X Міжнародній конференції «Економічні та гуманітарні проблеми розвитку суспільства у III тисячолітті». Рівне 3-5.10.2007 р.

7. Джунь А.Й. Побудова і дослідження математичної моделі залежності між ростом і вагою дітей методом статистичних випробувань Монте Карло. Апроксимація поліномом першого степеня. Модель ДА-50. Науковий керівник Р.М.Літнарівич. МEGУ, Рівне, 2009,- 32 с.

8. Дьяконов В.П. Справочник по алгоритмам і программам на мові БЕЙСИК для персональних ЕВМ.-М. Наука, 1989,-240 с.

9. Ермаков С.М., Михайлов Г.А. Курс статистического моделирования.-М.: Наука, 1976,- 319 с.

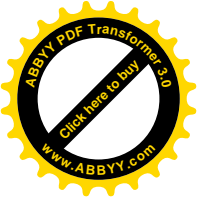
10. Корнілова Н.Ф., Драпко Д.О. Побудова математичної моделі залежності ваги дитини від віку і її дослідження методом статистичних випробувань Монте Карло. Апроксимація поліномом першого степеня. Модель ППП81-14. Науковий керівник Р.М.Літнарівич. МEGУ, Рівне, 2009,- 32 с.

11. Літнарівич Р.М. Дослідження точності апроксимації результатів психолого-педагогічного експерименту методом статистичних випробувань Монте Карло. Частина 1. Побудова істинної моделі. МEGУ, Рівне, 2006,-45 с.

12. Літнарівич Р.М. Побудова і дослідження математичної моделі залежності між ростом і вагою дітей методом статистичних випробувань Монте Карло. Істинна модель. Апроксимація поліномом першого степеня. МEGУ, Рівне,- 2009,- 32 с.

13. Літнарівич Р.М. Побудова і дослідження економіко-математичної моделі поліномом m -го порядку. Вісник МEGУ. Збірник наукових праць. Серія: Системні науки та кібернетика. Випуск 1. МEGУ, Рівне, 2009.- с.41-51.

14. Літнарівич Р.М. Застосування способу найменших квадратів до обробки матеріалів психологічних і педагогічних експериментів. Частина 2. Курс лекцій. МEGУ, Рівне, 2007.- 110 с.

15. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Множинний аналіз. Частина 1. МЕНУ, Рівне, 2009.-127с.

16. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Поліноміальна апроксимація. Частина 2. МЕНУ, Рівне, 2009.-36с.

17. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Онтодидактика поліноміальної апроксимації. Частина 3. МЕНУ, Рівне, 2009.-32с.

18. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Побудова і дослідження істинної моделі якості засвоєння базової дисципліни. Апроксимація поліномом першого степеня. Частина 4. МЕНУ, Рівне, 2009.-43с.

19. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Теоретико-методологічні основи побудови математичної моделі базової дисципліни в рамках роботи наукової школи. Частина 5. МЕНУ, Рівне, 2009.-100с.

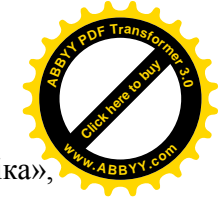
20. Літнарівч Р.М. Конструювання і дослідження математичних моделей. Модель пункту GPS спостережень. Частина 6. МЕНУ, Рівне, 2009.-104с.

21. Літнарівч Р.М., Кравцов М.І. До питання оцінки точності визначення координат пункту із GPS спостережень. Інженерна геодезія. Вип. 50, К.:КНУБА, 2004,-с.125...134.

22. Літнарівч Р.М. Основи космічної геодезії.Лабораторний практикум . ЧДІЕіУ, Чернігів, 2002.-90 с.

23. Літнарівч Р.М., Кравцов М.І. Перехід від геодезичних координат загально земного еліпсоїда до плоских конформних Гаусса-Крюгера.Новітні досягнення геодезії, геоінформатики та землевпорядкування.- Європейський досвід. ЧДІЕіУ, Чернігів, 2005,-с.44...49.

24. Методичні вказівки до лабораторної роботи на тему:”Визначення координат пункту за виміряними псевдо відстанями , отриманими із GPS спостережень” для студентів всіх спеціальностей геодезичного факультету Державного університету «Львівська політехніка» /укладення

А.Т.Дульцев, І.М.Цюпак.-Львів: ДУ «Львівська політехніка», 1977,- 20 с.

25.Ромакін М.И. Математический аппарат оптимизационных задач.-М.:Статистика, 1975,112 с.

26. Ржевский С.В.,Александрова В.М. Дослідження операцій. Підручник.- К.:” Академвидав“, 2006,-560 с.

27. Программирование, отладка и решение задач на ЭВМ единой серии. Язык Фортран. Учебн. Пособие для вузов/И.А.Кудряшов,Н.Х.Кушнер, Л.В. Петрова,Н.А.Сиров; Под ред.И.А.Кудряшева.-Л.:Энергоатомиздат,1988,-208 с.

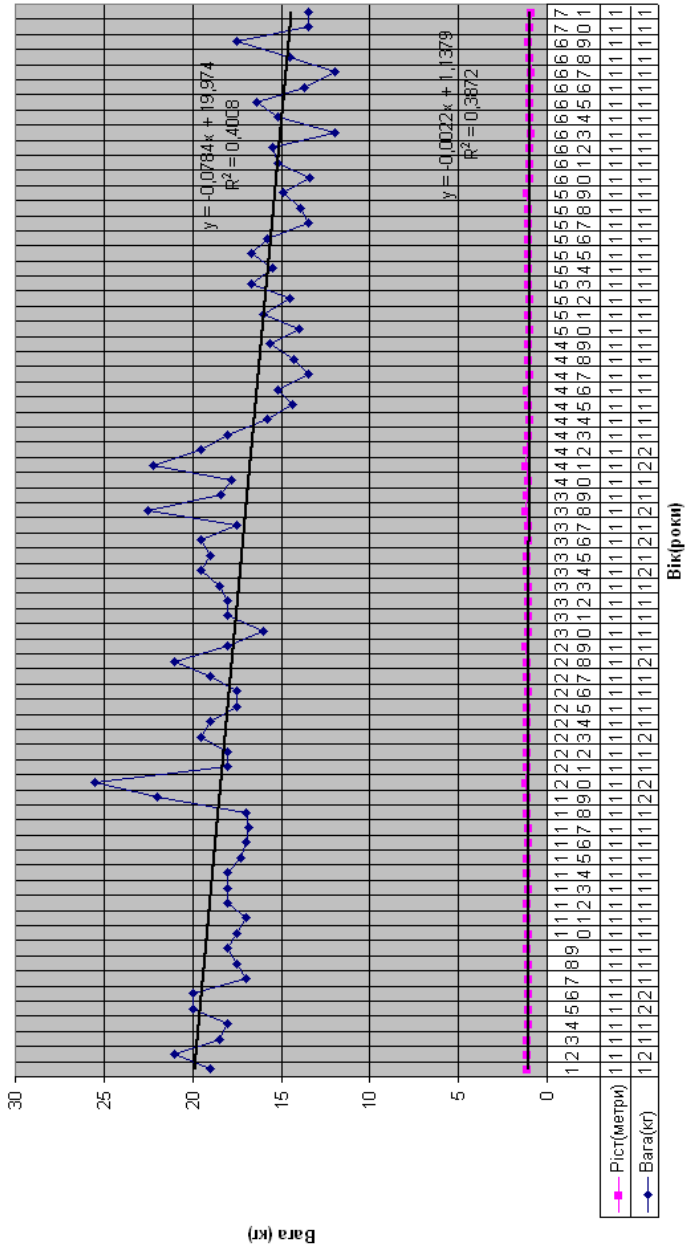
28. Тойберт П. Оценка точности результатов измерений: пер. с нем. – М.: Энергоатомиздат, 1988,-88 с.

29.ТолбатовЮ.А.Економетрика.Тернопіль.Видавництво «Підручники і посібники »,2008,-288 с.

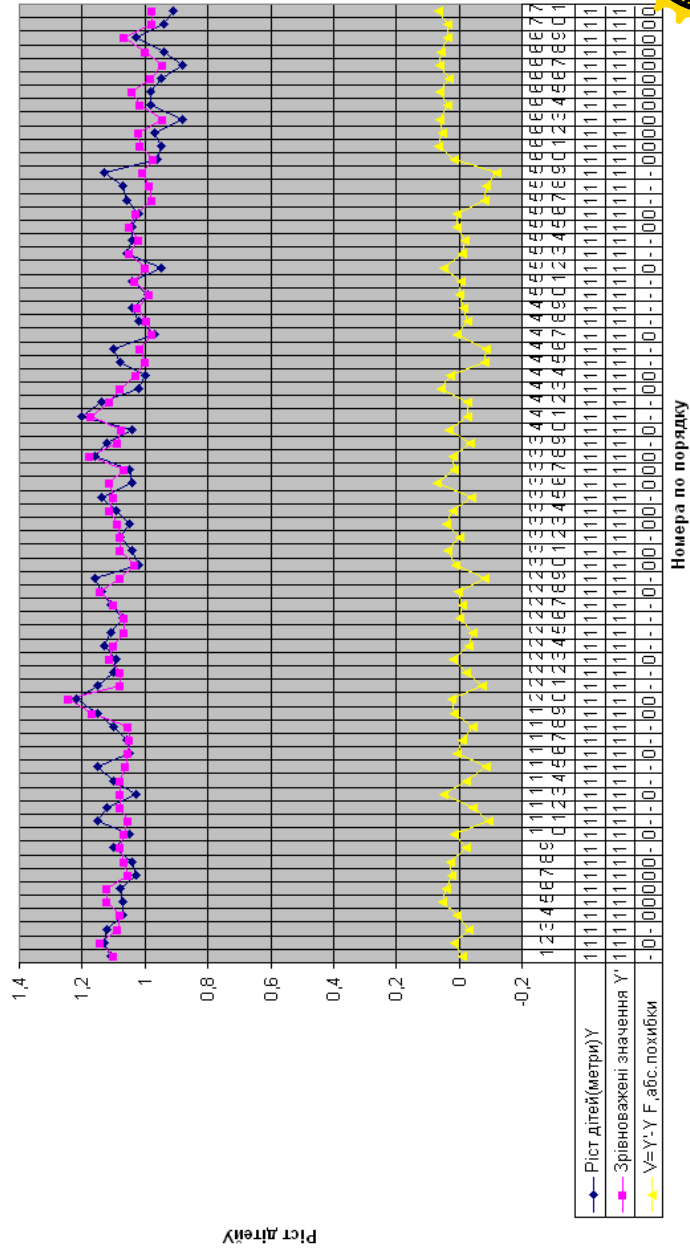
30. Якимчук А.Й.Побудова і дослідження математичної моделі пункту GPS спостережень методом статистичних випробувань Монте Карло. Множинний регресійний аналіз . Модель ДА – 50. МЕНУ, Рівне, 2010, - 112 с.

ДОДАТКИ

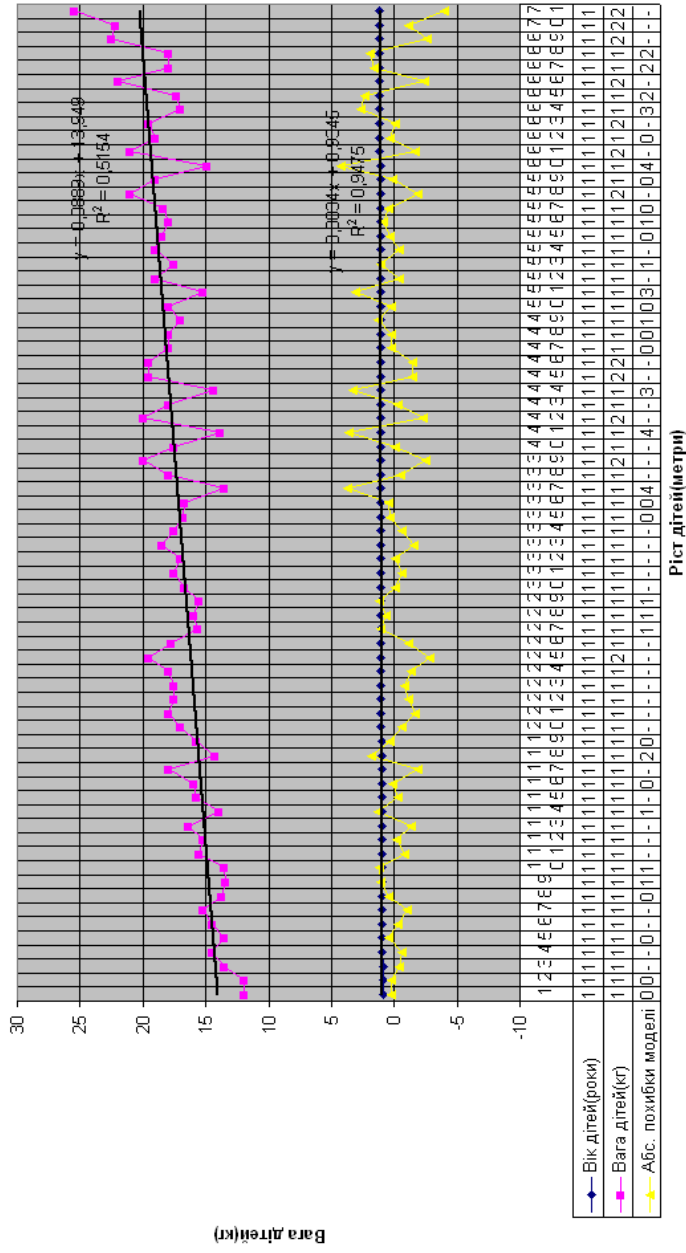
ЗАЛЕЖНІСТЬ РОСТУ ДІТИНИ ВІД ВАГИ(не ранжирований ряд)

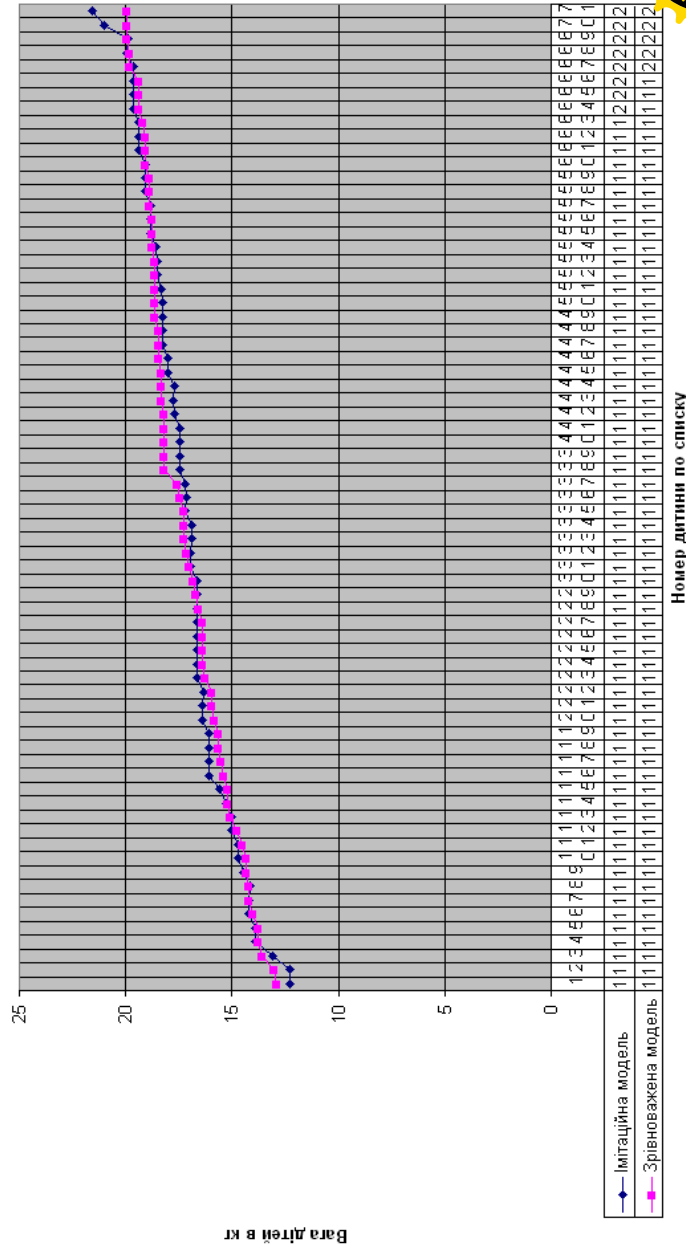
Статистичні і зрівноважені значення росту дітей У(не ранжирований ряд)

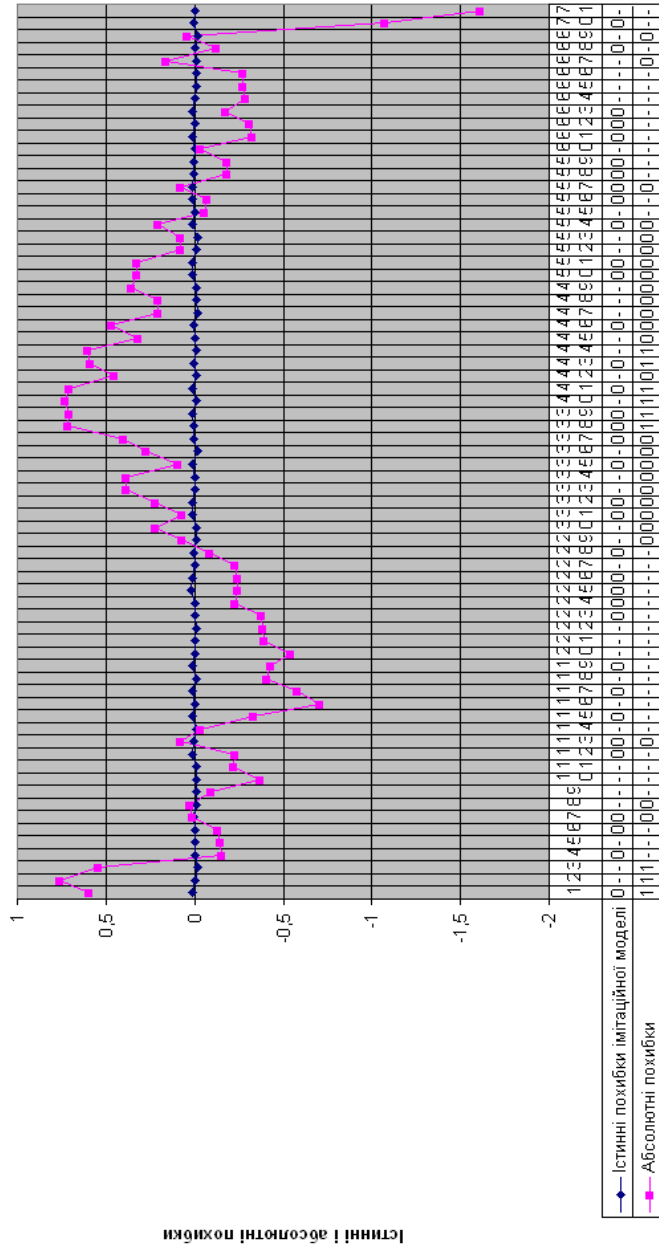
Залежність росту дітей від ваги (ранжирований ряд)

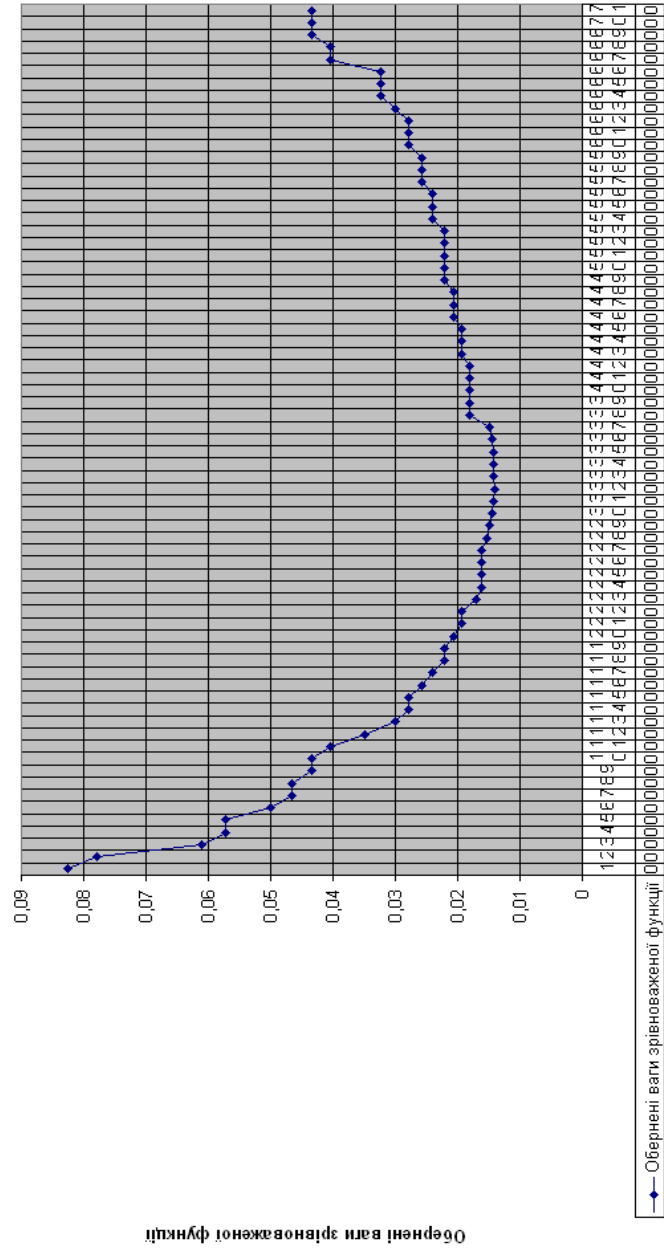
Імітаційна і зрівноважена моделі

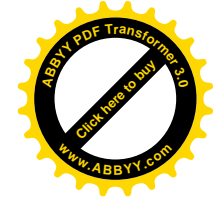
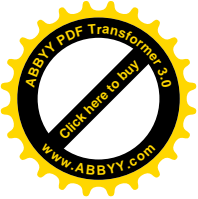

Істинні і абсолютні похибки імітаційної моделі

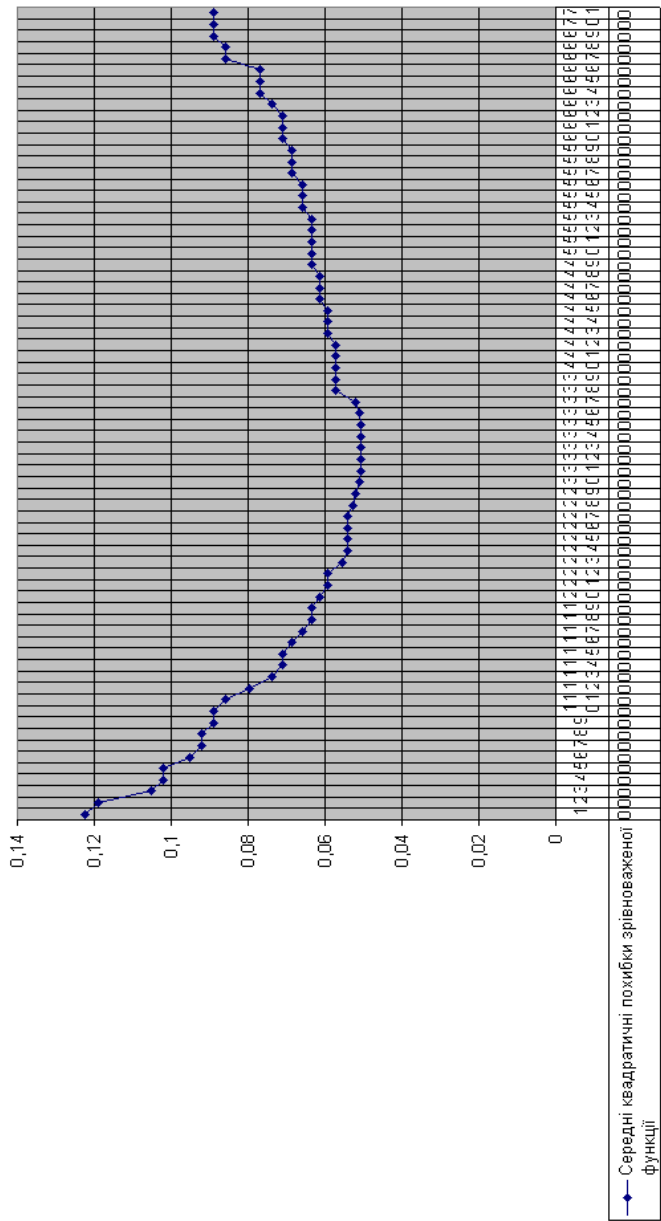

Обернені ваги зрівноваженої функції

Середні квадратичні похибки зрівноваженої функції

Середні квадратичні похибки зрівноваженої функції

Р.М.ЛІТНАРОВИЧ

КОНСТРУЮВАННЯ І ДОСЛІДЖЕННЯ
МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ

ЗАЛЕЖНІСТЬ РОСТУ ДІТЕЙ ВІД ВАГИ
ЧАСТИНА 7

Наукове видання

Комп'ютерний набір, верстка і макетування та дизайн
в редакторі Microsoft®Office® Word 2003 Р.М.
Літнарівч

Міжнародний економіко-гуманітарний університет

ім.акад. Степана Дем'янчука

Кафедра математичного моделювання

33027,м.Рівне,Україна

Вул.акад. С.Дем'янчука,4, корпус 1

Телефон:(+00380) 362 23-73-09

Факс:(+00380) 362 23-01-86

E-mail:mail@regi.rovno.ua